
IN DOMINO CONFIDO
GRANDESCUNT AUCTA LABORE

Mehmed Hemdemi Solakzâde

Mûsikât nâme

Hemdemi'i Türkmenpeyg

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله ذي الطول والالاء وصلى الله على سيدنا
محمد خاتم الرسل والانبياء وعلى اله واصحابه الاتقياء
اما بعد عزتلو وسعادتلو وعظمتلو وشوكتلو
وظاهرده و باطنده مطاع اولان پادشاهم عالم
پناه حضرتلرينك معلوم سعادتلري اولاكه وقتا كم
الله سبحانه وتعالى حضرتلرينك افعالى اختياري
واختياري ارادتيله وارادتي حكمتيله اولديسه
هر بر جزئي مقتضاي حكمت ومظهر اسم صفت وموافق
ومطابق مصلحت اولان جميع عالملروك مثال ونمونه‌سي
وعاده‌سي سبق ايدوب تحت وجوده داخل اولمشدر كليني
كمالاتي اظهار ايچون مقتضاي حكمت اوزره وجودنه
ارادت عليه‌سي تعلق ايدوب يوقدن وار ايلدي شيئا
فشيئا كماله ايرشدروب قدرتيله ابقا وحفظ ايلدي
ونوع انساني مقصود اصلي ومراد كلي ايدوب جميع
عالملروك نمونه‌جي يعني اورنكي ايلديو جميع عالملري
شجر وانسان ميوه‌سي منابه‌سنده قلدي ونسللريني قيامته
دكين باقي ايدوب يريوزنده خلافت ايله عمارت ايتملريچون

اسكان

اسكان ايلديي ونسللرينك قيامته دكين ثبات وبقاسي
ويريوزنده خلافت وعمارتلري بربرلرينك معاونه
تيله لوازم ضروريه لريني يعني طعام ومسكن ولباسلريني
تدارك ايچون جمعيت ايدوب شهرلر وقصبه لر وكويلر
وكندلر اولماغه موقوف اولديغنه منوال مذكور اوزره جمعيت
اتمكي الهام ايلديي وزدنجي دنيوي نظام انتظام حاللري دورت
بولك اولوب بربولكي اهل حراثت يعني اكنجي وبيچيجي وبربولوكي
اهل صناعت يعني اكيجي ودوقيجي وديكيجي وياپيجي وبربولوكي
اهل تجارت يعني محتاج اولدقلري اشيايي بر مملكتدن مملكت
اخريه چكه وكتوروب صاتيجي وبربولوكي اهل سياست يعني
حسن ضبط ايله حاكم وضابط اولوب جبلت وطبيعتلرنده
قونلمش قوت غضبيه وشهويه نك مقتضاسنجه اوزره بربري
برلرينك ظلم وجور وتعدي ايله نفسلرينه وعرضلرينه وعياللرينه
ومالللرينه تعرض لر ايدوب بقا وعمارت وخلافتلرينه مانع اوله جق
هرج ومرج يعني مقاتله ومحاربه يي دفع ايدجي اولماغه موقوف
اولديغنه وجه مذكور اوزره دورت بولوكه بولنوب ترتيب قواعد دولت
وتبيين قوانين حراست وتأسيس طرق محافظه مملكت اتمكي
ميسر ايلديي ودخي كمال مرتبه شانلرينه اعتنا ايدوب دنيوي
واخروي نظام وانتظام وحاللرينه جلوه دين وشريعت شريفه يي
كوندروب جميع مصالح ومرافق ومنافع ومضار ومكاره ومفاسده
ومأمورات ومنهيات ومظهر اولدقلري نعمت واحسانني بيان ايلدي.

اوزرلرینه تا موراته امتثالی و منهیاتدن اجتنابی و نعمت و احسانه شکری
فرض ایلدی و مأموراته امتثال ایدنلره اوزرلرینه ثواب و منهیاته ارتکاب ایدنلره
اوزرلرینه عقاب و نعمت و احسانه شکر ایدنلره اوزرلرینه دنیاده و آخرتده
نعمت و احساننک زیاده اولمسینی ترتیب ایلدی و اول دین و شریعت
شریفه‌یی ابو البشر حضرت آدم پیغمبر علیه الصلوة والسلام حضرتلرینک زمانندن
بزم پیغمبریمز حضرت رسول اکرم و حبیب مکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
زمان بعثتلرینه کلنجه‌یه دکین نبوت انبیای کرام علیهم الصلوة والسلام
و دولت و سلطنت ملوک اسلامیه ایله اقامت و تأیید ایلدی و انلرک
زمان بعثتندن بو زمانه کلنجه‌یه دکین یکرمی اوچ ییل نبوت و رسالتلری
ایله و اوتوز ییل خلفای اربعه‌نک یعنی حضرت ابی بکر الصدیق و عمر فاروق
و عثمان ذی النورین و علی مرتضی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتنک
خلافتلریله اقامت و تأیید ایلدی و کیده‌ولاه زمانده بو دولت علیه
و سایر دولت اسلامیه ایله اقامت و تأیید ایلدی و بو دولت علیه ایله زمانه
ملت و اقامت و تأیید اوچ یوز التمش ایکنجی ییله واصل اولدی اول الله
ذو الجلال جلت قدرته و عظمت نعمه حضرتلرینک درگاهنده رجا و
تمنامز اولدر که قرآن عظیم و رسول کریم و جمیع انبیا و مرسلین و صدیقین
و شهدا و صالحین حرمتنه و دنیانک اولندن آخرینه دکین کلمش و کلجک
و اولمش و اولجق اولیا و ایلکلر حرمتنه حول و قوتیله بو دولت علیه‌یی
و نسل عثمانیانی انقراضدن مصون و محفوظ ایلیوب کولکه‌لرینی عبادی
اوزرینه ایریه و خصوصا که عزتلو و سعادتلو و عظمتلو و شوکتلو و ظاهرده
و باطنده مطاع اولان پادشاه عالم پناه حضرتلرینی خطا و خطرلردن و الم

مرزده

دهرلرده مصون ومحفوظ ایدوب تعظیم امر الله وشفقت خلق الله ایله آفاق
صفا آلوب بیا ایلیوب زمانه سعادتلرنده دولت وسلطنت وعلیه‌نك امور شرعیه‌سنه
وامور عرفیه‌سنه نظام انتظام وعباده حضور استراحت میسر ایلیه آمین
یا مجیب السائلین پس ایمدی بو وجهله بسط کلام اولنوب غرض دولت وسلطنت
نجوه ایدوکنی وقدرنی ونفعنی ولزومنی واعتنا واعتبار مصالح اولمیانه
نفعنی بیانه وتفصیلدر زیرا بو آدم اوغلانلرینك کمی عاقل کمی جاهل
وکمی سفیه وکمی عاقلدر وعاقللرنك دخی اکثری اهل هوادر عاقل
وجاهل وسفیه واهل هوا بو دولت وسلطنت علیه‌نك قدرنی ووقعنی
ولزومنی ونفعنی بیلمزلر انجق عقل هواسنه غالب اولوب دینك قدرنی
ووقعنی ولزومنی ونفعنی بیلن کمسنه‌لر بیلورلر ودائما خیر دینك نظام
وانتظامنی استرلر وضرر وزیانه اولان شیلرده صاقنورلر وصا
قندررلر وغیریلر اوتوردوغی دالك دیبنی کسوب دوشجکنی ملاحظه
ایتمین احمق کبی هوای نفسلرینی تحصیل ایچون ضرر وزیانده صاقنمزلر
مگر زجر ومنع وقوته مصادف اولالر وضرر وزیانده ضروری آل
چکه‌لر بو خود قوت همه وزمانه مرورنه محتاجدر لکن تحی دولت وسلطنتك
قدرنی ووقعنی ولزومنی ونفعنی بیلمك دینك قدرنی ووقعنی ولزومنی
ونفعنی بیلمکه موقوف اولدیه اول آیات قرآنیه‌ده واحادیث شریفه‌ده
مفهوم اولدوغی اوزره دینك قدرنی ووقعنی ولزومنی ونفعنی بیانه آتمك
لازم اولدی تکلم الله تعالی حضرتلری قرآن عظیمده بیوردی اِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِلْءُ الْاَرْضِ
ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدَى بِهِ معناسی تحقیق شونلرکه کافر اولوب انبیاء کرام

علیهم الصلوة والسلام الله سبحانه وتعالی حضرتلری طرفندن کتوردکلری دینی قبول اتمدیلر ده حق کوزلرین اوزرینه احرار ایله اولوب آخرته کتدیلر قیامت کوننده فرضا که یرده اولان بیر یوزی ملو ذهب التونه مالک اولوب فدا ویروب کندوسنی عذاب جهنمدن خلاص اتمک مراد ایسه فدای الذهب عذاب جهنمدن خلاص اولماز ایدی دنیاده کوزلرلر ویردیکه وقولتلر اشتدکلری وقلب بشر کلمدوک عذاب ونقمت وبلا ایله جهنمده ابدی قالورلر دیمکدر اولور نعوذ بالله ثم نعوذ بالله ودخی الله سبحانه وتعالی حضرتلری قرآن کریمنده بیوردی وَلَوْ اَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَا افْتَدَوْا بِهِ معناسی فرضا که بیر یوزنده اولان اشیانک جملهسی ودخی مثلی بلرکافرلر اولسهلر الحیوة اولمق ثابت اولایدی کندولری عذاب جهنمدن خلاص اتمک الحیوة فدا ویررلر ایدی ودخی پیغمبریمز حضرت رسول اکرم وحبیب مکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری حدیث قدسیلرده بیوردی یقول الله تعالی لاهون اهل النار عذابا یوم القیمة لو ان لک ما فی الارض من شیء اکنت تفتدی به فیقول نعم معناسی الله تعالی حضرتلری اهل جهنمک عذاب جهنمده اک ادنی یعنی فقی اشاغه اولانه دیر فرضا که یرده اولان اشیا جملهسنک الحیوة اولمق ثابت اولایدی فدا ایدر میدک اولدخی جواب ویروب اولایدی ایدردم دیو دیمکدر ودخی بر حدیث شریف اخرده بیوردی اِنَّ اَهْوَنَ اهل النار عذابا مَن لَهُ نعلان وشراکان من نار یغلی منهما دماغه کما یغلی المرجل معناسی تحقیق اهل نارکه عذاب جهنمده اک ادنی یعنی اشاغه اولانی شول کمسنه در که ایاغنه اتشدن

ایکی نعلین

اکر نعلین دخی نحمه‌لرن کیدرلمشدر او ایکی سنه‌ده دماغ قزغانه قیزکبی
قیزدیکلدر پس امدی معلوم اولدیکه دین بر سرمایهٔ سعادتدر
اکا هیچ برشی معادل و عوض اولمق تصور اولنمز و دخی دین اولماسه
نجه یوز بیک کره یوز بیک دنیا طولوسی جواهر والتونه واقچه‌یه دنیانک
کندوسنه مالک اولمق فائده ویرمز ایشته دینک قدرنی و قیمتنی و لزومنی و نفعنی
بو بلجه ملاحظه ایتمک دولت و سلطنتک قدرنی و قیمتنی و لزومنی و نفعنی
ملاحظه ایتمکه باعث و سبب اولور زیرا هر کشی نه قدر اشاغه حاللو یعنی
فقیر و محتاج و محنت و شدتده دخی اولورسه کندو نفسنی دنیا طولوسی التونه
واقچه جواهره دکشمز و نفسنک کندو یانند نه قدر قدری و قیمتی وار ایسه
عرضنک دخی اول قدر قدری و قیمتی واردر حتی عرض المؤمن کدمه
دیلمشدر و عیالنک دخی اول قدر قدری و قیمتی واردر که کوزینک قارشو
سنده فعل شنیع اولنمق ایله قتل اولنماسی مابیننده مخیر قلنسه قتل اولنماغی
ضرورت ترجیح ایدر و مالنک دخی اول قدر قدری و قیمتی واردر که
اخر النده الموق مراد ایتسه هیچ بر وجهله راضی اولمز بلکه اکر کندودن مقابله
ایله و برحکمه قدرت حس ایدرسه مقابله‌یه اختیار ایدر پس امدی نجه
یوز بیک کره یوز بیک جواهر والتونه واقچه مقابل و عوض اولمیان
دینک قیامی و دین صاحبنک نفسنک و عرضنک و عیالنک و مالنک
حفظ و حمایه‌سی دولت سلطنت ایله اولیجق عقلا قاتنده قدری
و قیمتی و نفعی عظیم اولوب و لزومی کوز بیکنده ارتوق اولدیغی
ظاهر و عیان اولور زیرا دولت سلطنتسز کوزسز اولانلر دخی سلامت
دین نفس و عیال و مال ایله تعیش ایدرلر بلکه علما و مشایخده اولانه

لرینه اوقات مقاطعاتده وظیفه لر و عسکریه ده اولانلرینه اوتوراق
تعلق احسان اولنور و سائر ناسده اولان لرین مال و ارایسه مالی ایله
تعیش ایدر اگر مالی یوق ایسه اغنیا اولانلر کورنه درلر الله تعالی حضرتلرینه
هر کشینک کوزنی کوزنده اغز اولان دولت و سلطنت علیه یه حول
و قوتیله حفظ ایلیه اما دولت و سلطنت علیه یی حفظ ایتمک بو بیک بالق
کوچکنی یوتدوغی کبی آدم اوغلانلرینک قویلرین ضعیفلرینه اوزرینه
مسلط اولوب نفسلرین و عرضلرین و عیاللرین و مالرین مصون
و محفوظ اولمازدن و مابینلرنده هرج و مرج یعنی تقاتله و محاربه
اکسک اولمیوب عالم نظام انتظامدن چقاردن و جمیع اعضانک
سلامت مفید اولمایوب تعیشلرین ممکن اولمازدی اشته بو تحقیقدن
معلوم اولدیکه دولت و سلطنتده اغنیا و اعیانه صالح اولوب آخرت
دولت و عزتنه ایصال ایدجک منافع باطنه سی مشتمل اولدوغی قدر
دنیالرینی اقامت و نفسلرینی و عرضلرینی و عیاللرینی و ماللرینی حفظ
حمایه ایتمک ایچون اما اغنیا و اعیانه صالح اولمیوب آخرت دولت
و عزتنی تحصیلده الیقویجق منافع ظاهره سی دنیاده نفسک حظلنوب
تمتع ایتدوکی یمه سی و ایچه سی و کسمه سی و بیچمه سی و کیمه سی و قوشنمه سی
و بینمه سی و اینمه سی و سیر و سلوک و بیم عیش و حکم و حکومت و عیش
و عشرت و عز و عزت و سرور و صفا بیه و لذت و صحبتی و اعوان
و انصار و ناز و نیاز و سوز و ساز و چنک و چغانه سی و باغ
و بغچه سی و التونه و اقچه سی و ایوسی و طنبلوسی و جواهر و زینتی
درکه کرچکلی دولت و سلطنتده ایرلماز لکن اصلا کوکل ویدوب

والدغی

والدیمی لازمدر که بدن زیرا جلدسی انحراف مزاج فاسدن زائل اولور
وحمام خلوتندن وقبر قرانکولغنده یالداش اولمز بهر حال صوکلك صحیحه
سقمه ولذتی المه واجتماعی افتراقه ووصالی فراقه وراحتی آفته ونعمتی
نقمه وعزتی ذلته ورفعتی زلته وصحبتی حسرته ووطنی فرقته ومرودری
غمه وجودی همه وروشنالغی ظلمته واشناسی غربته وغناسی فقره
وبناسی قبره وثباتی وفاته وحیاتی مماته وعماراتی خرابه وبساطی ترابه
مبدل اولاجقدر روایت اولنور که حضرت داود پیغمبر علیه الصلوة
والسلام حضرتلری طاغلرده سیر ایدوب کزرکن بر مغاره یه راست
کلوب اول مغاره ده بنی آدمدن بر جسد عظیم صاحبی میت کوردی
باشی اوجنده بر طاش وار اول طاشده بویله یازلمشکه بکا دولیسم
الملك دیرلرایدی بیك ییل پادشاه اولدوم دخی بیك شهر فتح ایتدم
دخی بیك عسکر بوزدم دخی سلاطین وملوك قزلرنده بیك قز بکارتنی
ازاله ایتدوم ودخی حالم کوردککز حاله منتقل اولوب فراشم طپراق
ویصدوغم طاش اولدی پس بنی کورنه دنیا مغرور اتمسونکه بنی مغرور
ایتدوکی کبی ودخی روایت اولنور که حضرت سلیمان پیغمبر علیه الصلوة
والسلام بر قره بجه یا نبی الله سنک تختکی ییل کوتورر سنک حکمتی دنیانک
دولت وسلطنتی حکم اولمایوب بنیادی ییل اوزرینه اولوب برکون
ییقلمسنه اشارتدر دیدی ودخی حضرت سلیمان پیغمبر علیه الصلوة
والسلام بر کره سبحان الله دیمک بکا هزار بونک کبی سلطنتده یکدر دیو
ایدی پس امدی پادشاه عالم اولنلر اخرتده ابدالاباد زائل
اولمیوب لایزال ولا ینقطع انتفاع ایده جك دولت وسلطنتك

منافع وباطنه سي اولاه حمايهٔ دين ونفس وعيال وعرض ومال وامن
وامانه دررودیانت وصلاح وعلم وعمل وعبادات وطاعات خيرات
وحسنات ومبرات وتقوى درتنكم الله تعالى حضرتلرى قرآن كريمده بيورديلر
قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى معناسى حبيبم
بر آدم اوغلنلرينه ديكه اى آدم اوغلانلرى سزكه دنياده جميع منافع
دنيويه وحظوظات نفسانيه ايله كرك عزت وشرف وجاه وجلالده
كرك التونه واقچه وباغ وبغچه ودفائن خزائن وجواهر زينت واحتشام
دركرك مراكب وكرك منازل وملابس واولاد وانساب در انتفاع ايلكوز
زماني آزدر يعنى تيز كچر دخى منافع اخرويه اولاه جنت وجنت الجليل
دنياده كوزلر كورمدك وقولقلر ايشتمدك وقلب بشره كلمدوك تنعم وتلذذ
حضور وصفا واستراحت وحورى وغلمان ورضوان ايله انتفاع
متقى اولنلره يعنى ايمان وطاعات واوامره امتثال ونواهيدن اجتناب
ايله كناه كبائر وصغائردن صاقننلره اجوده خيرلودر يعنى ابد الاباد
لايزال ولاينقطع دردعكلدر ودخى پيغمبريمز حضرت رسول اكرم وحبيب
مكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى حديث شريفده بيورديلر دنيا نعمتلرى
نه قدر چوق اولورسه آخرت نعمتلرينك يانده بر شخص بر پارمغنى دريايه
باتروب چيقردقده دريايه نسبت ايله اول شخصك پرماغنه بولشن
صو مثابه سنده در ودخى دنيانك الله تعالى حضرتلرى يانندہ هيچ قدري وقيمتى
يوقدر ديكي پيغمبريمز حضرت رسول اكرم وحبيب مكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى
حديث شريفده بيورديلر لَوْ كَانَتِ الدُّنْيَا تَعْدِلُ عِنْدَ اللهِ جَنَاحَ بَعُوضَةٍ
مَا سَقَى كَافِرًا شَرْبَةَ مَاءٍ معناسى اكر الله تعالى حضرتلرى يانندہ دنيانك

6

سوزن سنكك قنادینه معادل اوله جق قدر قدرت ووقعی اولسه ایدی
كافر اولنلره برایچم صو ویرمز ایدی زیرا كم كافر اولنلر كوندردكی دینی
وشرعی قبول ایدوب امرلرینه امتثال ونهیلرندن اجتناب ونعملرینه
شكر ایتمدیلر لكن دنیا غایتیله خسیس ودنی اولوب هیچ قدر ووقعی
اولمادیغیچون دشمانلرینه استدراجا جوقلق ایله ویرردیكلردر
ودخی مشایخ كباردن فضیل بن عیاض حضرتلری بیوردیلر لو كانت
الدنيا كاساً ذهباً يفنى وكانت الآخرة كاساً خزفاً يبقى لوجب
علينا ان نختار خزفاً يبقى على ذهب يفنى وقد اخترنا خزفاً يفنى
على ذهب يبقى معناسی اكر دنیا فانی اوله جق التون كاسه اولسه
واخرت باقی قاله جق طپراق چناق اولسه اوزریمزه واجب اولاندن
مقتضای عقل ونقل باقی قالاجق طپراق چناغی فانی اوله جق
التون كاسه اوزرینه اختیار ایتمكدر حال بو كه بز مقتضای عقل ونقل
قویوب فانی اوله جق طپراق چناق مثابه سنده اولان دنیایی باقی
قالاجق التون كاسه مثابه سنده اولان اخرته اوزرینه اختیار ایتدك
دیمكدر ودخی بعض حكما دنیایی ییلدز تشنه یه تشبیه ایتمش
اولكسی دنیا طوزلو صویه بكزر كورنی مغرور ایدوب صوصاندرر
وایچدكجه اصلا قاندرمیوب حرارتی زیاده ایدر ونفع ویرمدوكندن
ماعدا ضرر ایدر ودخی دنیا یغدر مز بولوره بكزر كه ظاهر اولان
شیمشكه بكزر برآنده ظاهر اولوب ینه فی الحال محو اولور وادنی
دنیا یاغمور كونی بولوده بكزر جمع اولوب كورنه یغمور یاغدورر صاننده
طمع ده دوشر بعده محو اولور یغمور رجاسنده اولان جمعیتده قالور

بالخاء المعجمة خَزَفٌ بفتحتين سقسی
وطپراقدن اولان چناق و چلمك
احمری

دنیا بولودکولکه سنه بکزر زماه قلیلاه کونش اسیتسنی دفع ایدر

وینه فی الحال زائل اولور وبشنجیسی دنیا یاز کونینک ترد بارزه

چچکلرن ویشل چینلرن ویبراقلرینه بکزر بر قاچ کوه لطافتنده

صکره صراروب وقیدولوب محو اولور وکیدر والتنجیسی دنیانا ئمک

دُویاسنده کوردوکی شیلره بکزر قچنکه اویانذقده النده بر نسنه قالماز

ویدنجیسی دنیا زهر ایله مخلوط اولمش باله بکزر بیلمیوب بیه فی

هلاک ایدر پس قچنکم بو دولت وسلطنت وعلیه نک قدرنی ودقیقی

ولزومنی واعتنا واعتبار صالح اولاه منافعنی واعتنا واعتباره

صالح اولمیاه منافعنی بیان عام اولدیسه نظام وانتظامدن

چقوب رخنه واختلال ابتلاسی علی الاجمال بیان اولنمق دخی

مناسبدر لکن اولا مواضع رخنه واختلال واسباب ورخنه واختلال

وجهی اولاه اسباب انقراض وهلاک بیان اولنمق وثانیا اسباب

نظام وانتظام وطریق وتحصیل ونظام وانتظام بیان اولنمق

کرکدر که قچنکم الامراض تداوی بالاضداد مفهومیله عمل اتمک

ایله تحصیل نظام وانتظامه محکم یاپیشمق ایله جمیع رخنه واختلال

دفع اوله ومرکزنده ایرلاه امور ومصالح کماکان یرلو یرینه

کلمک ایله کالاول نظام وانتظام بوله بعض علماء محققیندن نقل

اولنور که قواعد دولت وسلطنت یعنی قبه یه دولت سلطنت

اوزرینه وضع اولنوب دولت سلطنت دوتن وکتوده یاینلر

لو اوه دانه پایندر او لکسی بیضهٔ اسلام یعنی دولت

وسلطنت دایرسنده اولوب دولت وسلطنت منتظم اولدوغی قوی

دیننک دوری

برن بر لرینک ضررلرندن واطراف کنار فتح اولان دشمانک ضررلرندن
حمایه ایلیجک قدر عدد یعنی عسکر وعسکرک جنک وحربه متعلق
اولان جبخانه والات واسبابنی کاینبغی حاضر ومهیا قلمقدر
وایکنجیسی دائرهٔ دولت وسلطنتک واطرافنده اولان قلعه‌لرک
دائما عمارت ترمیمله وطوب وتوفنک وباروت وجبخانه سی وزاد
ذخیره سنی ومستحفظلرینی تکمیل ایله تقییدده بذل مقدور ایتمکدر
اوچنجیسی دائرهٔ دولت وسلطنتک والجنید بوله وسبل ابنوب
عباد اللهه مصلحتلرینه کیدرکن دیکن خنایه سندن اوکلرینه کریلن
قطاع طریق وحرسوز وصاروجه وسکبان معوله سنی قطع وقمع ایتمکدر
ودردنجیسی نفس عرض ونسب ومال وعقل حفظ اجرا ایندورلرلن
حد قذف ونسب حفظ اجرا ایندورلن حد زنا ورجم ومال
حفظ اجرا ایندورلن ضمان وقطع ید وعقل حفظ اجرا ایندورلن
حد شرب اقامت ایتمکدر وبشنجیسی امور شرعیه یعنی قضا وتدریس
وافتا ووعظ یعنی امر بالمعروف ونهی عن المنکر درکه رشوت و
شفاعت شمیه عمزوکمنه یه انتسابسز اهل علم ومتدین اولانلره
تفویض ایتمکدر والتنجیسی احکام شرعیه یه حکام شرع حکم ایتدکلری
وقتده اجرا اجرا ومنع وتعیین اولنان بکلری وبکلربکیلرین
استعداد ذاتیسی اولوب یعنی امانت ودیانتنه اعتماد اولنجق
اللهدن قورقار واخرتنی فکر ایدر طمعکار اولمیان کمسنه‌لری ایتمکدر
ویدنجیسی دین ودولت وسلطنت خدمتنده اولوب بیت المالدن
وظیفه الان کمسنه‌لرین تماما وظیفه جکلرین ویرمکدر وسکزنجیسی

بیت المالی تحصیل ایدیجک امنا و عمالدر که صالح و متدین و اللهدن
قورقر و آخرتنی فکر ایدرلر اولوب و ظالم و غاشم مفلس اولمیانلر
لری ائتمکله و طمع زنجیری حقنده دور دراز دیوانه قوریلوب عدل
خالصه دوشنوب دولت سلطنت مشتمله اولدوغی قومک کرک
اعلا کرک اوسط کرک ادنی در مصلحتلرینی کوروب و شکایتی اولان
لرک شکایتلرینی دکلیوب شرع ایله احقاق حق ایتمکدر و اونجیسی
دولت سلطنت مشتمله اولدوغی شهرلر و قصبه لر و کویلر و کنزکه
حاکملری ایله رعایاسی ما بینلرنده اولان معامله یی و دشمان احوالنی
تفحص ایچون دائما جاسوسلر کوندروب خبر المقدر و علی العجله دفع
و تدارکی لازم اولانی عرض اعلامه توقف ایتمیوب دفع و تدارکه
ایله مقید اولمقدر بو قواعد مذکوره قیدینه دولت و سلطنت اصللری
و تملکر و مواضع رخنه و اختلالی درجه سنه رخنه و اختلال اصابتی
مقرردر بلکه سائره اصابت بونلره اصابتدن ناشی اولماسی محققدر
و بو دولت سلطنتک رجالندن بر فرد خاطرندن اندکی معلوم دکلدر و
چاره و علاج ایچون دولت سلطنتک صاحبی اولان پادشاه عالم پناه
حضرتلرینه اولدوغنده شک و شبهه یوقدر زیرا دولت و سلطنت
انلرک نظرلری سائرلرک نظرلری کبی دکلدر و انلرک همت و عزیمتلری
سائرلرک همت و عزیمتلری کبی دکلدر همان سعادتله انلره اولا
لازم اولان کیجه و کوندز بو قواعد مذکوره یی ملاحظه و فکر ایدوب
هیچ خاطردن چیقرمامقدر و ثانیا لازم اولان نه مرتبه رخنه و اختلال
اصابت ایتدوکنی ملاحظه و فکر ایتمکدر و ثالثا لازم اولان علاجنه

ایدوکی

ایدوکی ملاحظه و فکرده صکره علاجنه همت صرف ایتمکدر زیرا رخنه
واختلال بنانک اصلنه و تملنه اصابت ایدجک اول بنانک حالی فی الکل
اولور مگر صاحبی بیاه تقید ایدوب استحکام ویره که قرار ایلیه
ودخی مواضع رخنه واختلال دولت وسلطنت قسمله اولدوغی کبی
اضافه ده بش صنفدر اولکیسی احکام شرعیه و ایکنجیسی احکام عرفیه
واوچنجیسی امداد عمال الله و دوردنجیسی عسکریه و بشنجیسی رعایا
اما احکام شرعیه قضاته اصابت ایده رخنه واختلال اولدرکه
مناصب قضاده هر بر منصب برنجه سنه توجیه اولنوب بر برلرندن
امتیازلری علم و استحقاق زائله اولمامقده قالوب متصرف وقت
اولا موقت ثانی و موقت ثالث موقت ورابع وخامس دیکه
راجع اولمشدر ذلت و محنت وابتلالری و دیون کثیره یه ابتلا
لری تعبیرن قابل اولمیوب حدنه قریب اولمشدر همان کیجه و کوندز
فکر و تأمللری تحصیل معاشه و دفع و مضایقیه مصروف اولمغله
امور شرعیه مختل و مشوش اولدی واما احکام عرفیه یعنی بکلر و بکلر
بکیلره اصابت ایده رخنه واختلال اولدرکه انلر اکثریا توبیدا
اولوب ایچلرنده مصلحت یاررقی آزده آز اولدوغندن ماعدا
تحصیل مراتب و ترتیب و زینت واحتشام و تکثیر مصارف
سبیله دیون کثیره یه و مضایقه یه معاشه بر مرتبه مبتلا اولمشلردرکه
تعبیرن قابل دکلدر محنت و زحمتلری قضاتک محنت و زحمتلرندن
نیجه مرتبه زیاده در همان بونلرده کیجه و کوندز فکر و تأمللری تحصیل
معاشه و دفع و مضایقیه مصروف اولمغله امور عرفیه غایتیله مختل

وتشویش اولمشدر واما ائمه و عماله اصابت ایدن رخنه و اختلال اولدرکه
انلر دخی حاللرین امرایه نیجه مرتبه زیاده ملکدرلر اصلا امانتجه اللرینه
قالمیوب دوغریلق ایله مال تحصیل اتمه لرین قابل کلمدی واما عسکریه
اولنلره اصابت ایدن رخنه و اختلال اولدرکه اول بر ادم عسکری بیده
اولمق اصعب امورده ایکن یعنی زیاده دقت و اهتمام اولنوب
خدمت پادشاهیده نیجه مدت عمرین کچیرمک ایله یاخود جنکلرده یارارلق
ایله اولورایکن وسائر اصنافده برین بوزلمق داخل اولمق محاله قریب
ایکن شمدیکی حالده اسهل امورده اولمق ایله یعنی اوتکی دقت و اهتمام
کیدوب استینلن اولمغه قابلیت اولمق ایله سائر ناسده امتیازلرین
قالمادوغنده ماعدا مواجبلرین ویرلمکده ماعدا مواجبلرین ویرلمکده
کمال عسرت اولدوغنده و مملکت یبراقلغنده تحصیل معاشلرینه
فتور کلوب اته وطونه و بات و یراغه ولوازم وسفره متعلق اولان
اشیایه چندان قوت وقدرتلری قالمدین ودخی نیجه لری شوبله یاخود شفاعتله
ویاخود رعایت خاطر ایله اولوب بر طریق ایله خدمت لازمه لرینی ادا محللرنده
خدمتده قالمه لرینه سائرلرینک اداء خدمته اولان همت و غیرتلرینه
فتور کلدی واما رعایایه اصابت ایدن رخنه و اختلال اولدرکه انلر دخی
اوزرلرینه قابل تحمل اولمیان تکالیف شاقه و حسابسز ظلم تحمیل اولنمق ایله
طاقتلرین یتمیوب ضرورتدن دار و دیارلرینی ترک ایدوب اناطولی طرفنده
اولانلرین برلرینه قارشوب نیجه کویلر دکندرجالی قالدی ورومایلی
طرفنده اولنلرک نیجه سی کوب وکندولرینی کندو اللریله یاقوب کافر مملکتلرینه
کتمکی ضرورتدن اختیار اتمکله یرلری ویوزتلری بوش قالدی ویمیلوینه

قالندرده

قالنلرکه حاللری بو مرتبه واصل اولمشلرکه کونه کونه محنت و زحمتلری ارتمقده در و اما اصناف و رعایاده تجار اصابت ایدن رخنه واختلال اولدرکه انلروکه نیجه سی سرمایه سنی ضایع ایدوب تجارتنی ترک اتدی و اللرنده سرمایه سی اولوب تجارت ایدنلرکه دخی چوغنک سرمایه سنی ضایع ایدن تجارتنی ترک اتدی و اللرنده سرمایه سی اولوب تجارت ایدنلروکه دخی چوغنک سرمایه لری دینلرینی احاطه اتمز اولدی والحاصل جمیع اصنافه اصابت ایدن رخنه واختلال علی الاجمال ذکر اولنانلردر و تفصیلده عقول عقلا متحیره اولوب بو جمله اصنافه اصابت ایدن رخنه واختلال لکن عند التحقیق اصابتی دولت و سلطنه اولدوغندن اعدا دولت و سلطنتک کندو سنه اصابت ایدن بو یک زحمت بنلد اولکیسی مال و خزینه سی قالمق و ایکنجیسی رعایاسی پراکنده و پریشان اولمق و اوچنجیسی رعایا و عسکرین برین برتبه قارشوب بیچکلکده قالمق و دردنجیسی مواجب و مصارف ارتمق و بشنجیسی کریت سفرکبی دریا اوزره تا سنه امداد ین مشکل سوری اولمق ایچون کم مواضع رخنه واختلال معلوم اولدیسه اسباب و رخنه واختلال معلوم اولمق دخی لازمدر کو جمله اسباب رخنه واختلال چوقدر لکن مدخل عظیم اولانلری اوندر اولکیسی دولت و سلطنت علیه نک قدرینی و وقعنی و نفعنی و لزومنی ملاحظه ده رأی سدیدا عمال اتمیوب و حزر اولانه شیلرده صاقنمقله و ایکنجیسی دولت و سلطنتک کندو ذاتنده در جالنن شان و شهرتیه بیدا اولوب مواجب مصارف زیاده اولمقدر و اوچنجیسی امانات اهلنه ویرلمکلده در و دردنجیسی دولت و سلطنتک مصالح کلیه و جزئیه سی تفویض

اولناه وكيل مطلق كما ينبغي احاطه صاحبي اولمايوب مصالح مذكوره يه
اقامتده عاجز ويا خود كما ينبغي احاطه صاحبي اولوب اقامته قادر لكن
اقامته مانع اولوب اول مانع رفع اولمقدر وبشنجيسي مصالح دولت
وسلطنتده اهل رأي وتدبير ومصالح ودينده اعتماد اولنجي كمسنه لر
ايله مشاوره ايتميوب بادي نظرده كلن شيئله مصلحته شروع ايتمكدر
والتنجيسي استعداد ذاتيسي اولمياناده ملوري رشوت ايله ويا خود شفاعت
سيئه ايله ويا خود بر بيوك بيره انتساب ايله مصالح دولت وسلطنته
استخدام ايتمكدر يدنجيسي عزل ونصب اقتضا حسبيله ايتميوب بلكه بر آدمي
منصبه ايرشدوروب منتفع ايتمك ايچون تيز ايتمكدر وسكزنجي مصالح كبارده
رجال صغاري استخدام ايتمكدر وطقوزنجيسي دولت وسلطنتك صاحبي
احوال مملكت تفحص ايتميوب حزم اولماز اعتماديله وكلايه اعتماد
ايتمكدر واوننجيسي ظلم وجور شعله مظلوملر اوزرندن رفع اولنوب
احقاق حق اولنمامقدر ايچون كم مواضع رخنه واختلال واسباب
رخنه واختلال معلوم اولديه كتب تواريخده ضبط اولندوغي
اوزره حضرت آدمدن برو ظهور ايدوب ومنقرض اولان دولت
وسلطنتلرك اسباب وانقراض وهلاكني دخي بيان ايتمك لازمدر
تاكه رفعنه همت صرف اولونه كي جمله اول اسباب مذكوره دخي چوقدر
لكن ضبط اسانه اولسون ايچون ذكري اختيار اولناه لري اوندر
اوتكيسي ظلم امرادر ايكنجيسي غفلت وزرادر واوچنجيسي نفرت وفقرادر
ودوردنجيسي استخدام وسفله در وبشنجيسي خيانت وكتابدر والتنجيسي
اعتماد وكلادر ويدنجيسي استقلال ومعرفت وترك مشورتدر و

سلطنتجه

سکونتجیسی احوال رعایاده غفلتلری وضعف تجیسی رعایا اوزرینه تحمل آنلر
زیاده تحمیل ومؤنتلری واوچنجیسی اضاعت فرصتلریدر واسباب مذکوره
دخی موجود اولدوغنده شبهه یوقدر چاره بونلرک دفعی لازم اولاه
برمقدار زمانه تأمل وفکر ایدوب تدریج ایله فرصت الویردوکنه کوره
رفعنه صرف همتلری بذل معذور اتمکدر زیراکه انتفاعده جمعه قریب
اولمشدر وهیچ کونه کونه رخنه ودخی اختلال ارتمقده در وکتدکجه
علاجنده عسرت دخی ارتمقده در ودخی هر قچنکه علاجنه مباشرت معتبر
اولدیسه علاج قبول ایدر مقوله سیدر زیراکه دینیلور دولت وسلطنت
حالی تازه لک ویکیتلک وقوجه لق وتازه لکنده وقوجه لغنده
صفاسی آز اولوب وزحمتی چوق اولمقده ودخی کاهی مزاجنه
انحراف کلوب طبیب حاذقک علاجنه محتاج اولمقده انسانه حالی
کبیدر ودخی انسانک انحراف مزاجی قاتنده ادویه نافعه
ایله اطبای حذاق علاج اتدکلری کبی دولت وسلطنتک
انحراف مزاجی قاتنده اطبای حذاق مثابه سنده اولان عقلاسی
رأی وتدبیرلری ایله علاج اتمک کرکدر اکر دینیلورسه انسانک
تازه لک ویکیتلک وقوجه لق اولدوغی مقرردر اما دولت
وسلطنتک تازه لک ویکیتلک وقوجه لق نه کیفیتله متصوردر
جواب اولدرکه انسانک تازه لکی طوغدوغی وقتده اون یدی
یاشنه وارنجه ویکیتلکی اون یدی یاشنده قرق یاشنه وارنجه وقوجه
لغی قرق یاشنده نهایت عمرینه وارنجه اولدوغی کبی دولت وسلطنتک
تازه لکی ابتدا ظهورنده شیئاً فشیئاً قوتی زیاده اولوب جمله اولدوغی

قوتك برر برلرينه اولاه ضررلريني واطراف اكنافدن اولاه دشمانك
ضررلريني دفع اتمكه قدرت حاصل اولنجه دردي يكتالكى اندن صكى كندو
ذاتندن ودجاللن شاه وشهرت وزياده مواجب ومصارف ظهوره ايدنجه
دردي قوجه لغي اندن صكى نهايت وعمرينه وارنجه درددر حديث
شريفده وارد اولديكه ما انزل الله داءً الا انزل له شفاءً
الا السام الا الهرم يعنا يه الله تعالى حضرتلري هيچ بردرد اندرمديكه
الا اول درد ايچون دوا وعلاج اندردي الا قوجه لق دردي ايچون دوا
وعلاج اندرمدي الا اولم دردي ايچون دوا علاج اندرمدي بو دولت
وسلطنتك دردي انساندن اولاه قوجه لق واولم دردي اولمادوغي مقرر
اوليجق قابل علاج اولدوغي محقق در بلكه سهولت ايله اولور زيرا الله تعالى
حضرتلري مقتضاي حكمتي اوزره بو آدم اوغلانلرينك ادناسنه واوسطنه
واعلاسنه همت وعزيمتي صرف اتدكه دائره سنه كفايت ايدجك قدر نفاذ
قدرت احسان اتدوكي كبي پادشاهلره ده همت وعزيمت لريني صرف اتدكلرنده
دولت وسلطنتك دايره سنه كفايت ايدجك قدر نفاذ كلمه ونفاذ قدرت
يعني سوزي كچمك وحكم تصرف نافذ وجاري اولمق احسان اتدي ودخي
آدم اوغلانلرينك ادناسنه واوسطنه واعلاسنه دائره سنه نظام وانتظام
ويرمكه مكنت وقدرت احسان اتدوكي كبي پادشاه لره ده دائره دولت
وسلطنت لرينه نظام ويرمه لرينه مكنت وقدرت حاصل اولمق ايچون ظاهرده
وباطنده مطاع اولمه لريني احسان ايتدي اما ظاهرده مطاع اولملري اولدركه
الله تعالى حضرتلري دولت وسلطنت لري فتمله اولدوغي قومك اوزرلرينه
ديني وشرعه مخالف اولمين يرده اطاعت اتمكي فرض ايليوب تكلم قراة كريمده

بیوردی

أَطِيعُوا اللهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الأَمْرِ مِنْكُمْ
معناسی ای آدم اوغلانلری سز الله تعالی حضرتلرینه اطاعت ایدوك دخی
الهك رسولنه اطاعت ایدوك ودخی ایچیکزده اولی الامر اولان
سلاطین وملوکه اطاعت ایدوك دیمکدر ودخی پیغمبریمز حضرت
رسول اکرم وحبیب محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حدیث شریفنده
بیوردی من اطاعنی فقد اطاع الله ومن عصانی فقد
عصا الله ومن اطاع الامیر فقد اطاعنی ومن عصی
الامیر فقد عصانی معناسی برکمسنه بکا اطاعت ایدرسه اول
تحقیق الله تعالی حضرتلرینه اطاعت ایدر دخی برکمسنه بکا عاصیلق
ایدرسه ودخی برکمسنه پادشاهه اطاعت ایدرسه اول تحقیق بکا
اطاعت ایدر ودخی برکمسنه پادشاهه عاصیلق ایدرسه اول
بکا عاصیلق ایدر دیمکدر واما باطنده مطاع اولمالری اولدرکه
هر قچنکی قللرنده حمت وعزیمتلری الله تعالی حضرتنك امرلرینی دوتمق
ونهیلرندن قچمق ونعمتلرینه شکر اتمك وعدل واحسان اتمك اتمك
وامانات اهلنه ویرمك اولسه فی الحال دائمی دولت وسلطنتلری مستمر
اولدوغی قومك قللرنده حمت وعزیمتلری الهك امرلرینی دوتمق و
نهیلرندن قچمق ونعمتلرینه شکر اتمك ویرن بولری حقنده عدل
واحسان اتمك وامانته خیانت اتمك اولور ودخی وقتیله یغمورلر
یاغوب جمیع صولره واغاجلره ویمشلره باغلره وبستانلره واوتلره
ودانه‌لره وحیوانلره واکینجی اولانلرك اکنلرنده وتجارت ایدیجی
اولنلرك تجارتلرنده وصنعت ایشلیجی اولانلرك صنعتلرنده نشو ونما

وبرکات حاصل اولوردی حتی هر قچنکه قلبلرنده حمیت وغیرت علمی بر الله
تعالی حضرتلرینک امرلرینی دوتموق وفضیلرنده قچموق ونعمتلرینه شکر
اتمک وظلملر وجورلر اتمک وعدل واحسانلرینی کسمک وامانتی
اهلنه ویرممک اولسه فی الحال دائمی دولت وسلطنتلرین مشتمله
اولوردی حتی قومک قلبلرنده الله تعالی حضرتنیک امورلرینی دوتموق ونهیلرندن
قچموق ونعمتلرینه شکر اتمک ویرن برلرده حقنده عدل واحسان اتمک
وامانته خیانت اتمک اولوردی وقتیله یاغمورلر یاغیوب جمیع
صولرده واغچلرده ویمشلرده وباغلرده وبستانلرده واوتلرده ودانه
لرده وحیوانلرده واکنجی اولنلرک اکنلرنده وتجارت ایدیجی اولنلرک
تجارتلرنده وصنعت ایشلیجی اولانلرک صنعتلرنده نشو ونما وبرکات
اولمیوب قلت حاصل اولور حکایت اولنورکه بر پادشاه اونیتیه
اتباعیله شهردن چقوب صید آهو طریقیله صحرالرده کزرلی عسکرنده
ایریلوب کیدرکه اخشام ایرشدکن بر معموره یه واصل اولوب بر باغچه
نک قپوسی قاقدی اول باغچه نک باغچوانی چقوب کوردیکی قپودن
بر کمسنه دوره حالنده بکام مهمانه کلدی دیو اعزاز واکرام ایله قوندر
دی بعده پادشاهه حرارت غلبه ایدوب انار صوی استدی در حال
او باغچوانه بر انار قوپروب بر کاسه ایچنه صقدقده کاسه طپطلو اولدی
اندنصکره اول انار صوینی ایله طلو کاسه یی پادشاهک حضورینه کتوردی
وپادشاهه حتی الدوب ایچدوکده فی الحال حرارتی زائل اولدی وطعم
ولذتنه غایتیله حظ ایلدی وباغچوانه بو کاسه نه مقدار انار صویله
طولدی دیو سوال ایلدی وباغچوانه بر انار صویله طولدی دیو جواب

ویردی

دیردی و پادشاه زیاده تعجب ایدوب باغچوانه بونده میدیه نسنه ویررسز

دیو سوال ایلدی و باغچوانک بو زمانه کلنجه بر نسنه ویره کلمدوکه دیو جواب

ویردی و پادشاهک خاطرینه کلدیکه بو نجه کثرت محصولده میدیه بر نسنه

ویرمک مناسب دکلدر سعی و خزینه ایچون بوکا بر مقدار ویرکی تعیین

اتمک کرکدر دیو ویرکی تعیین اتمکه عزیمت ایلدی و پادشاه بر مقدار

زماندن نصکره تکرار انار صوی استدی و باغچواندن بر انار قوپروب

صقدقده کاسه طولمدی و اول حال اوزره پادشاهک حضورینه کتورنجک

پادشاه الوب ایچوب نه خوش کاسه طولمدی و طعم و لذتی دخی اولکی

کبی دکلدر دیو سوال ایلدی و باغچوان واریسه پادشاه زمانه بر ظلم احداث

اتمشدر یاخود ظلمه میل اتمشدر اوله که فی الحال برکات کوترلدی

دیو جواب ویردی و پادشاه ایتدکی خاطرده پشیمان اولوب

توبه و استغفار ایدی و بعده کیرو انار صوی استدی و باغچوان

فی الحال بر انار قوپروب صقدقده کاسه طبطلو اولدی و پادشاه ایله

کوریجک کاسه شمدیکی حالده نه خوش طبطلو اولدی دیو سوال ایلدی

و باغچوان واریسه پادشاه زمانه ظلمده توبه ایدوب تمام عدل

قصدینه اتمشدر اوله که فی الحال برکات یرینه کلدی دیو جواب

ویردی و پادشاه بو امر غریبی کوریجک عدله و دفع ظلمه میل و قصدی

زیاده اولوب یوماً فیوماً مملکتی معمور و رعایاسی متنعم و مرفه

اولدی و دخی بعض کتب تصانیفده نقل اولنور که خلفای بنی امیه‌ده

ولید بن هشام باغ و باغچه و چفتلک ایله مقید ایدی انک زماننده خلق

صباح بر بر لرینه کورشدکده باغ و باغچه و چفتلکه متعلق

سویلشورلر ایدی وسلیمان بن عبدالملک ضیافتلر ونفیس طعاملر ییمک ایله
مقید ایدی انک زماننده خلق صباح برب برلریله کورشدکده ضیافته
واطعمه نفیسه تدبیرینه واحضارنه متعلق سویلشورلر ایدی وعمر
بن عبدالعزیز رضی الله تعالی عنه حضرتلری قرآن عظیم حفظ اتمکه
وکیجه ایچنده اوراد واذکار اوقمغه وعبادات وطاعات اتمکه و
کوندز صائم اولمغه مقید ایدی انک زماننده خلق صباح برب برلریله
کورشدکده نه قدر ادم حافظ اولدی وکیجه ایچنده نه قدر اوراد اذکار
اوقودک ونه قدر عبادات وطاعات ایندک وبو ایده قج کون صائم اولدک
دیو سویلشورلردی وعمر بن عبدالعزیز رضی الله تعالی عنه حضرتلری خلیفه
اولدقده دولت وسلطنت وبنی امیه ظلم وجور وتعدی ایله نظام
وانتظامده چقوب رخنه واختلال حالده واصل اولمشدی وخلقده
امن وامان وحضور واستراحت کلیت ایله کتمشدی لکن صلاح وعدل
برکاتنده زمان قلیلده ظلم وجور وتعدی قالقوب دولت سلطنت
نظام وانتظام وخلق امن وامان وحضور واستراحت حال اولدی
حتی قورد قیون ایله کزوب بایشمدی ودخی بعض کتبده نقل اولنورکه
پادشاهک صلاح جمیع رعایانک فسادینی رفع ایدر وجمیع رعایانک
صلاح پادشاهک فسادینی رفع اتمز زیرا الناس علی دین ملوکهم در
ودخی الله تعالی حضرتنک پادشاه نفاذ کلمه ایله یعنی دولت وسلطنت
لری مشتمل اولدوغی قوملک اورزرلرینه کلاملرنا فقه جاری اولوب طوتلق
وکلاملریله حاکم اولملیانلر حاکم اولوب حکمی نافذ وجاری اولمق وینه
کلاملریله حاکم اولان معزول اولوب حکمی نافذ وجاری اولمقده

بجقو

چیقدر ودخی نفاذ وقدرت ایله یعنی دولت وسلطنتلرین نه نظام و انتظام
ویرمکه مکنت وقدرت ایله سائر ناسدن ممتاز قلمه سنی مقتضای حکمت
ومطابق ومصلحتدر زیراکه انلرکه ذمتلرینه نظام وانتظام اجره
کوندرد وکی دین وشریعت عبادت اوزرینه اجرا ایدوب نفوسلرینی
وعرضلرینی وعیاللرینی ومماللرینی حمایه ایتمک واجب ایلدن تنکم حضرت
علی مرتضی رضی الله تعالی عنه حضرتلرین بیوردن العالم حدیقة سیاجها
الشریعة والشریعة سلطان یجب بها الطاعة والطاعة ضابطة
یقوم بها الملک والملک راع یعضده الجیش والجیش اعوان یکفلهم
المال والمال رزق جمعه الرعیة والرعیة سواد یستعبدهم
العدل والعدل اساس به قیام العالم معنای دولت وسلطنت
بجه درلو ثمرات مشتمل بر باغچه در ایله باغچه که انک حفظ ایدن حک
حولیسی شریعتدر دخی شریعت بر پادشاه در ایله پادشاه که
اکا جمله نک اطاعت وانقیاد اتمه لری واجبدر ودخی جمله نک
شریعته اطاعت وانقیاد اتملری بر ضابطه حسنه درکه انی
دولت وسلطنتک پادشاه اولاه اقامت ایدر یعنی خلقه دوتیدیر
ودخی دولت وسلطنتک پادشاهی مشتمل اولدیغی قومک اوزرلرینه
برامین وحافظدر ایله امین وحافظکه شریعتی خلقک اوزرلرینه
اجرا اتمکن عسکر اکا معاونت ایدرلر ودخی عسکر پادشاهک
برالای اعواندر ایله اعوانکه مال وخزینه انلروکه ولوازم ومهماتنی
کوروب پادشاه اعوان ایدر ودخی مال وخزینه بر رزقدر ایله رزقکه
انی رعیت جمع ایدرلر ودخی رعیت برالای جم وغفیردجماعت

وجماعت كثيره كه پادشاهك عدالتلرندن كيجه وكوندز حراثت وتجارت
وصنعتلرندن كوكللو قيلوب وچالشدورر ودخى پادشاهك عدالت
بر اصل وتمكين ايله اصل وتملكه دولت وسلطنتك قيامى انك ايله
در ودخى قچنكه پادشاهلره دولت وسلطنتلرن قسمت اولندوغى
قومك اوزرلرينه امين وحافظ قلندقلرى ايسه قيامت كوننده جمله امين
لره امانتلرندن سؤال اولندوغى وقتده انلر دخى مسئول اولمغه مقرر
درنتكم پيغمبريمز حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى
بيوردى الا كلكم راع وكلكم مسئول عن رعيته فالامام الذي
على الناس راع وهو مسئول عن رعيته معناسى اى ادم وغلانلرى
سز اكاه ومتنبه اولك وغفلت اويقوسندن كوزلريكوز اچك
سزكه جمله كوز دنياده مالك متصرف قلندوغكز شيلريك امين
لريسز قيامت كوننده امانتلريكزدن سوال اولنورسز دخى پس
اول پادشاه كه دولت وسلطنت قسمت اولندوغى قومك اوزرلرينه
امين وحافظ قلنمشدر اول دخى امانتندن سوال اولنور دخى
پيغمبريمز حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى بيوردى
ما من رجل ولي عشرة الا اتي به يوم القيمة مغلولةً
يده الى عنقه حتى يقضى بينه وبينهم معناسى دنياده
هيچ بر كمسنه اون كمسنه يه حاكم وضابط قلنمز الا البته قيامت
كوننده ايكى اللرى بوينينه باغلو كلور محشر يرنده دورر تا اون
كمسنه ايله كندو جانبندن حكم اولنجه ديمكدر بر روايتده اللرينك
باغنى عدل ايدرسه عدل چوزر وبر روايتده ايلك ايدرسه ايلكى

خلاصی

خلاص ایدر و یاره فرلق ایدیسه یارمزلغی هلاک ایدیجی وارداو المشد

ودخی پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلری حضرت ابی هریره یه خطاب

ایدوب بیوردی یا ابا هریره عدل ساعة خیر من عبادة ستین

سنة قیام لیلها وصیام نهارها ویا ابا هریرة جور

ساعة فی حکم اشد واعظم عند الله تعالی من معاصی ستین سنة

معناسی ای ابا هریره حاکم حکمنده بر ساعت عدل اتمک

التمش ییل کیجه سنده قائم وکوندوزنده صایم اولوب طریقیله

عبادتنده خیرلودر ودخی ای ابا هریره حاکم حکمنده بر ساعت

جور وظلم اتمک التمش ییل معصیت اتمکدن الله تعالی قاتنده

ارتقدر وبویکدر دیمکدر ودخی پیغمبر صلی الله علیه وسلم

حضرتلری بیوردیلر که احب الناس الی الله تعالی یوم القیمة

وادناهم منه مجلسا امام عادل وابغض الناس الی

الله تعالی وابعدهم منه مجلسا امام جائر معناسی قیامت کوننده

الله تعالی حضرتلرینه آدم اوغلانلرینک زیاده سوکلوسی یعنی

الطاف واکرامنه زیاده واصل اولانی ودخی الله تعالی حضرتلرنده

مقام قربه زیاده یقین اولانی پادشاه عادلدر ودخی الله تعالی

حضرتلرینه آدم اوغلانلرینک زیاده مبغوضی یعنی زیاده الطاف

واکرامنه واصل اولمیانی ودخی الله تعالی حضرتلرنده مقام قربده

زیاده بعید اولانی پادشاه ظالمدر دیمکدر ودخی پیغمبر صلی الله

علیه وسلم حضرتلری بیوردی ثلثة لا ترد دعوتهم الصائم

حین یفطر والامام العادل ودعوة المظلوم یرفعها الله تعالی

فوق الغمام ویفتح لها ابواب السماء ویقول الرب وعزتی لانصرنك
ولو بعد حین معناسی اوچکمه‌نك دعاسی رد اولنمز البته مقبوله
حق اولور اولکیسی اوروج طوتمه‌لر اوروجنی بوزدقده دعا
ایدر وایکنجیسی پادشاه عادللردر که الله تعالی حضرتلری کوندردوکی
دین وشرع دائره‌ء دولت وسلطنتلری اولان قومک اوزرلرینه اجرا
ایدوب نظام وانتظام وحاللرین امن وامانلرین وحضور واستراحت
لرین اجون وکندونك دنیوی واخروی مراد ومقصودنك خصوصی
اجون دعا ایدر واوچنجیسی مظلوم اولاندر که حاکملر شکایتنی دکلیوب
ودردنه درمان اتمیوب وحق عدالله ظالمدن حقنی الیویرمیلرو
آلیویرمیلر دخی بلوب درونی مضطر امدد الله دیه الله تعالی
حضرتلرینه انکه دعاسنی بولودلرده یوقارو مقامه عرضه رفع ایدر
وانکه اجون کوکلر قپوسنی اچر ودخی عزتم حقیچون سکا یاردم ایدرین
یعنی ظالمدن انتقامکی الویجقمی احقاق ایدرین کرجه بر مقدار
زمان فصلکی ده اولورسه دیه دیمکدر هر قچنکه مظلوم اولانکه
حاکم اولنلر دردنه درمان اتمیه‌لر مضطر الله تعالی حضرتلرینه شکایت
اتمه‌سی مقرردر زیرا انسان اوائل حالنده طفل ایکن جمله‌ده قعدا
اناسنك قوت وقدرتنی ادراك ایدر اول حالده بر امر مکروه اصابت
ایدوب متأذی اولسه اناسنه شکایت ایدر زیرا اناسندن غیری
کندویی حمایه وصیانت ایدر قوت وقدرت صاحبی اولدوغنی
بلمز حتی بر مقدار بیویوب قواسنده ازدیاد حال اوله بابانك
اناسندن زیاده قوت وقدرت صاحبی اولدوغنی ادراك ایدر اوله

حالده

حالده بر امر مكروه اصابت ايدوب متأذی اولسه باباسنه شكايت
ايدر زيرا باباسندن غيری كندوينی حمايه و صيانت ايده جك قوة وقدرت
صاحبی اولدوغنی بيلمز ودخی چوجق بالغ اولوب مقادير بيكلك مرتبه سنه
واصل اولسه والی مملكت اولان بيكك قوة وقدرتی باباسنك
قوة وقدرتندن زياده اولدوغنی ادراك ايدر ودخی بيكلربيكنك
قوة قدرتنی بيكك قوة وقدرتندن زياده اولدوغنی ادراك ايدر دخی
وزير اعظم اولانك قوة وقدرتی بيكلربيكينك قوة وقدرتندن زياده
اولدوغنی ادراك ايدر ودخی پادشاهك قوة وقدرتنی وزير اعظم
اولانك قوة وقدرتندن زياده اولدوغنی ادراك ايدر ودخی الله
الله ذو الجلال جلت عظمته حضرتلرينك قوة وقدرتی جمله دن
اعلا اولدوغنی ادراك ايدر اول حالده بر امر مكروه اصابت ايله
متأذی اولسه مملكتنك بيكنه شكايت ايدر اكر انك طرفندن دردينه
درمان اولمزسه بيكلربيكسنه شكايت ايدر ودخی اكر انك طرفندن
دردينه درمان اولمازليسه وزير اعظمه شكايت ايدر ودخی اكر انك
طرفندن دردينه درمان اولمازسه پادشاهه شكايت ايدر دخی
اكر انك طرفندن دردينه چاره اولمزلر ياخود شكايت ايتمكه فرصت
بولمازسه پادشاهلر پادشاهی اولان الله ذو الجلال جلت
عظمته ونفذت قدرته حضرتلرينه مضطرا شكايت ايدر چونكه
بر شاكی شكايتنی اول طرفه ايدر البته شكايتی دكلنور وهيچ
قورولمز وحائل دخی بولنمز ودردينه درمان بولور حال وقضيه
بويله ايكن غرايبدندر كه دولت وسلطنت عليه عثمانيه اولدوغی

فقرای عباد اللهک اوزرلرینه اقتضا جبیلی یعنی حال وخزینه نک
قلتی ومواجب ومصارفک کثرتی وکریت سفرنیک ظهوری واقتدادی
سببیله تحملدن زیاده تکلیفلر صالنوب محنت وزحمتلری کاله ایرشوب
دفع اولمادوغنده ماعدا مال ونتیجه اضطراردن هیچ کیشی یه مبتلا اولمش
آدم لو مملکتلرن رشوت ایله ویروب مواجب ومصارفه صرف اتمکه راجع
اولدن اکو بونلرو که دردلرینه درمان اولمیوب کیجه وکوندز الله تعالی
حضرتلرن قپوسنه مراجعت اتمکدن خالی اولمازلر لیس حال مشکل اولور
همان شمدنصکره چاره وعلاج اولدرکه دولت وسلطنتک صاحبی اولان
پادشاه عالم پناه حضرتلرینک کچن حدیث شریف مذکور دلالتی ایله عند الله
دعاسی مقبول اولوب رد اولنمادوغی زمانده کیجه وکوندز دولت وسلطنتده
رخنه واختلال قالقوب جدا مجدلرن سلطان سلیمان خان علیه الرحمه
والغفران حضرتلرن زمانندکی کبی نظام وانتظام رعایا وفقرا حضور
واستراحت وامن وامان حاصل اولمق ایچون دعا ایدرلر واول زمانده اولان
نظام وانتظام قنغی محلده کوملو ومخزون اولوب صاقلندیسه ینه اول محلده
قازوب چیقرلر زیرا بر کمسنه بر محلده جوهر کومسه بعده انی بولمق مراد
ایتسه اول کومدوکی یرین قازمق کرکدر که اول جوهرن بوله اکر اول
کومدوکی یرین قویوب جمیع یریوزنی قازوب یوقلمق ایله بیک ییل
عمر صرف ایدرسه دخی بولمق محالدر واول زمانده نظام وانتظام
شرع شریفه تحکیم یاپشمق ایله ایدی حتی حکایه اولنور که برکون مرحوم
سلطان سلیمان خان علیه الرحمه والغفران حضرتلرن مرحوم مفتی ابو
ابو السعود رحمه الرحیم الودود حضرتلرن ایله اله ویروب کزجک

قمع ماده

قره ماه چارشو سنده کلوب کجرلر وخلق بونلر دو که معامله سنی سید ایده لر
ایمش تجنکم چارشو اورتاسنه کلد کلرنده بیورمشکه افندم بن شرع شریفه
کمال مرتبه انقیاد ایدوب بوین ویردم لازم اولانی بیانه اتمک
سنده اجرا اتمک بنده اکرسن لازم اولانی بیان اتمزسک قیامت کوننده
حضور حقده ایکی الوم یقاکده درجوابن سن ویر واکرسن بیان ایدوب
بن اجرا اتمز ایسم جوابنی ویره یم دیمش مبارک لسان شریفلرندن بو کلام
در خلق ایشیدوب دعالر اتمشلر وانلر شرع شریفه کمال مرتبه انقیاد
ایدوب بوین ویرمه لرینک اوزرینه ترتب ایدن طول عمر ایله معمر اولوب
آق صقاللو پیر اولمق ودولت وسلطنت ونظام وانتظام بولوب
ورعایایه حضور واستراحت وامن وامان اولمق اولدیغی عنده
معلوم اولدیکه رخنه واختلالک رفع ونظام وانتظامک جلب شرع
شریف تحتنده کرملو وصاقلر ایمش حماه چقرمغه همت وعزیمت بیوره
لر ودخی الامراض تداوی بالاضداد مفهوم مثل عمل ایدرلر یعنی حرارت
ایله حاصل اوله امراضه برودت ایله وبرودت ایله حاصل اوله امراضه حرارت
ایله علاج اولندیغی کبی ظهور ایدن رخنه واختلالک اسباب مذکوره سنک
اضدادی اوله اسباب نظام وانتظام فرصت الوب دخی تحصیل ایله
علاج ایدرلر واول اسباب دخی اوندر اولکیسی دولت وسلطنت علیه
نک قدرنی ووقعنی ولزومنی ونفعنی ملاحظه در ای سدید اجمال اتکله
اما قدرنی ملاحظه درای سدید ملاحظه اجمال اولدرکه دولت وسلطنت
خلافت الهیه وامانت وکبری ونعمت وعظمی در جمیع امور دینیه که
جهاد وغزا وحج وعمره درکه نشر وعلم وامر بالمعروف ونهی عن المنکر در

کرک قضا و تدریس و افتا و خطابت و اما تقدر کرک اظهار و شعائر
اسلامیه و اقامت و جمعه و جماعاتده کرک تلاوت و اوراد و اذکار
و خیرات و حسنات و مبرّاتده قیام و دولت سلطنت علیّه ایله در
و اما رفعی ملاحظه ده رأی سدید اعمال اولندرکه دولت و سلطنت
مدّت مدیده ده بذل مقدور و سعی موفور و حسب البشر مشاق تحمّل
ایله حاصل اولور بها ایله التحاق و صاتلمق ممکن و متصور دکلدر زیرا عالمده
عقلا اکا بها تقدیر ایتمکه قادر دکللردر و بر کمسنه دخی اکا بها اوله‌جق
نسنه‌یه قادر اولمق قابل دکلدر و اما لزومی ملاحظه ده رأی سدید اعمال
اولندرکه دولت و سلطنتک مشتمل اولدوغی قومک نفسلری و عرضلری و
عیاللری و مالّلری دولت و سلطنت ایله مصون و محفوظ اولور با وجود که
بر فرد نفسنی بوده دنیایه دکشمز و وجها من الوجوه عرضنه و عیالنه و مالنه
ضرر اصابتنه راضی اولمز و اما نفعی ملاحظه ده رأی سدید اعمال
اولندرکه دولت سلطنت مشتمله اولدوغی قومک حراثت و تجارت و صنایع و عملیله
حاصل ایتدکلری مال و منال و التون و اقچه و باغ و باغچه و جواهر
و خزینه و لباس و مراکب و منازل و سائر منتفع بها اولان اشیانک
جمله‌سی دولت و سلطنت علیّه ایله اولور چونکه دولت و سلطنتک حالی بویله
اولدیسه صاحبنه لایق اولان اولندرکه کوزین بیبکنی چوبه و توزه نجه صاقنورسه
ایله‌جه صاقنوب اولور و اولمز حالی متین اولمیان کمسنه‌یه ضرر اولمز اعتقادیله
کندو نفس برادرین ایچون یاخود غیرک خاطرینی رعایت ایچون عقلنی
و امانتنی و دیانتنی تجربه ایتمدکجه اناتمیه و اقتضا حسبیله حالی متین
اولمیان کشییه مملکت امرلندوغی تقدیرجه تخصّصنه جالی اولمیه زیرا

آدم اوغلانلرینک ایولری اذ درنتکم پیغمبریمز حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بیوردی الناس کالابل المائة لاتجد فیها راحلة معناسی آدم اوغلانلرینک مثلی مرعی ده اوتلیان یوز قوتک مثلیدر ایچنده بنمکه و یوک کتوروب مسافه قطع ایتمکه یارایشی بولنمز بن خصوصا که آخر زمان و آخر شر اوله ودخی اکثر خلقده اتباع هوا و حب جاه و حب مال و طول امل و نسیان آخرت غلبه سی ظهور ایله بو حال موجود اوله رخنه واختلالک چوغی بو یوزدن اولمشدر ایکی بارنده صکره بو دولت و سلطنت ذکر اولنان امراضه مبتلا اوله اشخاص تسلیطنده حالی اولمدی و بعض زمانده الی بش کره ایالتلر دکشمک واقع اولدی کرچکی واقعدر یا خود دکلیدر دیمک نه قدر لکن بعض کسنه ادرنه ده استانبوله کلنجه اوده سکز بک و بکلربکی به راست کلدم دیو خبر ویرمک و بعض کسنه دخی بغداد ده استانبوله کلنجه طفسان نوبت اولاق جماعتنه راست کلدوم دیو خبر ویرمک واقع اولدی والحاصل دولت و سلطنت علیه نک قدری و وقعی ولزومی و نفعی کما ینبغی بلنمیوب و ظهور ورزیاده اولمازصانوب شفقت و مرحمت اولنماق ایله بو حاله کلدی اگر بعد الیوم صاحبی اولان پادشاه عالی پناه حضرتلری سائر لرنظرلری کبی نظرا تمیوب بو لیله صاقنورسه و مصلحتنی کوررآدمه توفیق اولورسه رخنه واختلال رفع اولوب نظام وانتظام حاصل اولور و ایکنجی دولت و سلطنتک کندوزاتنده ورجالنده پیدا اولان شان وشهرتی ودخی زیاده اولان مواجب ومصارف

تدریجیله اشاعه ایدرمکدر اول امر بتبیه واصلا اونجه که ظلم وجورسز
حق وعدل اوزره تحصیل اولنان عوائد وفوائدده مواجب
ومصارف اکسک اولوب یدکه خزینه جمع اوله وهیچ زیاده خرج و
مصرف ظهور ایتدکده رعایایه تکلیفه محتاج اولمیه تا که مال بویله
اولمدقجه نظام وانتظام حاصل اولمق وظلمدن ال چکمک متصور
دکلدر زیرا نظام وانتظام دولت وسلطنت حال انسانه حالی
کبیدر انسانک حالی منتظم اولماغه ایرادی باشی یمق قدر ومصرفی
هرچه یمق قدر اولمق کرکدر اکر ایرادی مصرفدن زیاده اولمیوب
بلکه برابر اولورسه برکوه معتاددن زیاده خرج ومصرف ظهور ایدوب
ایرادکه نیجه سنی خرج وصرف اتمکله ایراد ومصرفه وفا اتمیوب مضایقیه
دوشر پس امدی نظام وانتظام مواجب ومصارفده مال وخزینه
مکنز زیاده اولماسیله اولور ومال وخزینه نک زیاده اولماسی ایسه رعایا
فی ظلمدن حمایه اتمکله اولور عند التحقیق مال وخزینه نک اصل وتملی
وحمایه سی رعایادر ورعایا حالنی قایرمق ایله مال وخزینه حاصل اولور
ومجرد مال وخزینه حالنی قایرمق ایله مال وخزینه حاصل اولمز حکایه
اولنورکه مرحوم سلطان سلیم خان علیه الرحمة والغفران حضرتلری
برکوه پیری پاشایه پیری بنم مرادم سفره کتمکدر مال وخزینه مز
یرنده میدر دیو سؤال اتمش پیری پاشا دخی پادشاهم بنم بلدوکمی خزینه
کوز یرنده در دیو جواب ویرمش مرحوم سلطان سلیم خان حضرتلری
بوزوم سنک بلمدوکک خزینه مز می واردرکه بویله سیلرسین دیمش
پیری پاشا دخی جواب ویروب دیمشکه بلی پادشاهم سزکه خزینه کوز

اوجلد

66

18

اوچدر بریسی بن بلدرین و بریسی مال وکیلی اولان دفتردار بکی بیلور
و بریسی سز بیلورسز دیمش بنم بلدوکم خزینه کوزر رعایادر اوله
یرلرده مال وکیلی اولان دفتردار بکز در دولت سلطنتده جمیع
اولوب مواجبه و حصاره صرف اولنانلر سزکه بلدوککز خزینه
حرم همایونده اولان خزینه کوزدر انی بن بلمزین و مال وکیلی
اولان دخی بلمز سز بلدرسز دیمش اوچنجی امانات اهلنه ویرمکدر
یعنی الله تعالی حضرتلرینک اِنَّ اللّٰهَ یَأْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمَانَاتِ
اِلٰى اَهْلِهَا قولنه امتثالا معناسی تحقیق الله تعالی امانات اهل
و مستحق اولانلره ویرمکله سزه امر ایدر ان حاکم اولانلر
دیمکدر ودخی الله تعالی حضرتلرینه والله تعالی حضرتلرینک رسولنه
وجماعت مسلمینه خیانتدن احترازلرینکم بیغمبریمز حضرت رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردی من ولی واحدا وفی رعیته
اولی منه فقد خان الله ورسوله وجماعة المسلمین معناسی بر
حاکمکه برکمسه یه برایشه و بر مصلحته مولی ایلسه حال بوکه تحت
حکومتنده اول کمسنه دن اولی کمسنه بولنسه تحقیق اول حاکم الله
تعالی حضرتلرینه ورسولنه وجماعت مسلمینه خیانت اتمش اولور دیمکدر
امانات شرعیه یه وامانات عرفیه یه وامانات سیفیه یه
وامانات مالیه یه اهل ومستحق وصالح دیندار کمسنه لری ویرمک
کرکدر زیرا اهل ومستحق وصالح ودیندار آدملر حاکم اولمق ایله
مملکت معمور اولور وناا هل واستحقاقی وصلاحی ودیانتی
اولمیانلر حاکم اولمق ایله مملکت خراب اولور حکایت اولنور که

بهرام گور آدلو بر پادشاه بر گون صید و شکاره چیقوب بر عاقل وزیریله
عسکرندن ایرلوب بر کویه اوکونه کلدیلر پادشاه انده بر قاز کوروب الله
کی بازن اول قازه صالدی قضا و قدر اول باز قازه وارمیوب کیدوب
دونمدی اول کوی اوغلانجقلری انک پادشاه ایدوکینی بلمیوب چی چی
هی چغرشدیلر پادشاه بو حالده غایت غضب ایلیوب وزیره امر ایلدیکه
اول کویک حلقینی جمله قتل عام ایدوب قریه یی خراب ایلیه وزیر عاقل
پادشاهه نصیحت ایدوب پادشاهم اگر بو قریه یی خراب اولماسی مرادیکز ایسه
بو مقوله ظلم عظیم و بدنام لق اختیار اولنمیوب قولاری ایش ایله بن انی
خراب ایدرین دیدی پادشاه وزیر عاقلک رأینه راضی اولدی بو بینده
صکره وزیر تحقیق و استفسار ایدوب اول قریه ده فتی فاسق و جاهل
ویرامزیکنه فتنه سیلیر حبرالرب وکتوروب اکرام ایلدی و بر مقدار
التونه بخشلیوب اول قریه نک حاکملکنی ویردی اول یرامز دخی
وزیرک اکرام اندن چوق کبر و غرور ایله انواع دورلو فسق و فجوره باشلدی
و سرخوشلق ایله کمنک عورتنه و کمنک اوغلانه و کمنک مالنه ال اوزادیه
غیری یرامزلر دخی بوکا اویدی اول کوی ظلم و فسادیله طولدی و نیجه
قاتلر اولدی عاقبت کوی خلقی صبر ایدمیوب قچدیلر از زمانده اول کوی
خراب اولدی صکره وزیر عاقل پادشاهی اول کویه اوغرادوب خراب کوسته
دی پادشاه اول کویه آجیوب بو ینه معمور اولمق ممکن میدر دیدی
وزیر عاقل بلی ممکندر بیورر سکز ینه معمور ایدرین دیدی و پادشاهی
معمور ایلکوردین نیجه ایدرسن دیدی پس وزیر عاقل تحقیق و استفسار
ایدوب اول کویده صاغ قلان آدملری فتی صالح و عاقل و متدین بکده خبر

الدی

19

الدن واقف كتوروب اكرام ايلدن وبر مقدار القوة يغشلدن واولقريه نك
حاكملكنى اولنجى اكا ويردن اول صالح وعالم ومتدين كيشى دخى وزيريكا
اكرام ايلدن جوايلمكه سعى ايدوب طاغلى قريه خلقنى دعوات ايدوب
فقراسنه مال ايله اعانت واغنياسنك مال وعيالن صيانت وعدالت
ايلدن از زماننده اول كويى اولكيده دخى اعلا ومعمور اولدن صكى وزير
عاقل پادشاهى اول كويه اوغرادوب معمور كورستدن پادشاه بوحالدن تعجب
كوروب بلديكه فاسق وجاهل ويرامز اولنلر منصب ويروب مملكت اتانمق
ايله مملكت خراب اولورايمش وصالح وعالم ومتدين اولانلر منصب ويروب
مملكت اتانمق واولنجه معزول اتمك ايله مملكت معمور اولورايمش بعده
مصالح دولت وسلطنته صالح وعالم ومتدين اولانلر استخدام
ايدوب فاسق وجاهل ويرامز اولانلرن استخدام اتمك ايله از زمانده
مملكتى زياده معمور اولدن ودورده جيسه دولت وسلطنتك مصالح
كليه وجزئيه سينى تفويض اولنان وكيل مطلق كماينبغى احاطه صاحب
اولوب مصالح مذكوره يى اقامه قادر اولوب اقامت اتمكدر ودخى
اقامه مانع واريسه دولت وسلطنتك صلاحيى ارقه وطيباق اولوب منع
اتمكدر زيرا انتظام وانتظام انك يوزنده اولور ودينلديكه دولت
وسلطنت انسانه متابه سنده در وصاحب اولان پادشاه عالم پناه حضرتلرى
باشى متابه سنده در وپادشاهك وزير اعظمى ووكيل مطلق اولان يلى متابه
سنده در رعاياسى اياقلرى متابه سنده در وعدل روحى متابه سنده در و
حسر جسدكه بقاسى متصور اولمادوغى كبى دولت وسلطنت عدالتسز
بقاسى متصور دكلدر پس امدى پادشاهك وزير اعظمى ووكيل مطلقى

دولت بیت سلطنتک قلبی مثابه سنده اولوب عدالتی ... روح مثابه
سنده در اولدیسه دولت و سلطنت منتظم اولدوغی قومک اوزرلرینه
پادشاه عدلنی اقامت ایدوب نظام و انتظام ورن و صلاحلرینی
تحصیل ایتمک وزیر اعظم و وکیل مطلق یوزنده اولمق لازم کلدی اعضاء
انسانک نظام و انتظام و صلاحی قلب یوزنده اولدوغی کبی نته کم
پیغمبر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرین بیوردی
الا ان فی الجسد مضغة اذا صلحت صلح الجسد کله واذا
فسدت فسد الجسد کله الا وهی القلب معناسی آگاه
و متنبه اولکه ای آدم اوغلانلری تحقیق جسد انساننده بر کوچک
ات پارچه سی وار در اکر اول صالح اولورسه جمیع جسد صالح اولور و اکر اول
فاسد اولورسه جمیع جسد فاسد اولور آگاه و متنبه اولکه اول قلب در
دیمکدر یعنی نته کیم جمیع اعضاء انسانکه ال و ایاق و کوز و قولاق و دل
و بطن و فرج و سائر اعضا در قلبک ایو و صالح و معتدل اولماسیله
ایو و صالح و معتدل اولدقلری کبی وزیر اعظم و وکیل مطلق اولانک
ایلوکی و صلاحی و اعتدالی ایله دولت و سلطنتک اللرین مثابه سنده
اولان امرانکه علما و امرا و اغنیا و عسکر بیدر و ایاق لرین مثابه سنده
اولانکه رعایا در ایو و صالح و معتدل اولورلر لکن هر وزیر اعظم
و وکیل مطلق یوزنده جمله یه ایلوکه و صلاح و اعتدال سرایت ایتمک
متصور دکلدر بلکه شول وزیر اعظم و وکیل مطلق یوزنده متصوردرکه
بعض علمای محققینه نقل اولندوغی اوزره قواعد دولت و سلطنت
یعنی قبه دولت و سلطنت اوزرینه وضع اولنوب دولت و سلطنتی دوتن

دکوره

ولكوره اوه دانه پاینلدیکی ورخنه واختلال دینی واسباب ورخنه
واختلال دینی ونظام وانتظام دینی واسباب ونظام انتظام دینی
كما ينبغي بلوب واحاطه ايدوكدن صكره رأى وتدبير ايله اسباب و رخنه
واختلالی رفع ايدوب واسباب ونظام وانتظام تحصيل اتمكله
دولت وسلطنته قوام ويره بيلور هر ضرري دفع وهر فائده جلب
مكنت وقدرت حاصل اوله اول اوه دانه پاینلرك اوكسى يعني
اسلام يعني دائره دولت وسلطنتى مشتمل اولدوغى قومك ضررديني
برو يقينده واطراف واكنافنده اولان دشمانندن حفظ وحمايه ايلمك
ايچون قدر عدد وعددي يعني عسكر وعسكرك جنك وحربه متعلق
اولان آلات واسبابدر كرچه عسكر موجود اولدوغنده حاجتدن قدر
كفايه دن نيچه مرتبه زياده ايدوكنده شبهه يوقدر بلكه شبهه بونلرك ايله
دولت وسلطنت حمايه اولنوب پاینلرك اولمالرندن درزیرا قدرما بونلر
غايت الغايه مضبوط لر ايكن ومصلحته خوش يارارلر ايكن وايچلرنده
رعايادن برفرد قورشمق محاله قريب ايكن وقارشيلرده يارارلق ايله
ياخود حد من نيچه يللر بيرانمق ايله اولورلر ايكن قضا وقدر بو دولت
وسلطنتده رشوتلر الناغه وشفاعتلر دوتلمغه وخاطر رعايت اولنمغه
ومصلحته آدم ارانمزكن ادمه مصلحت ارانمغه باشلاندي وبونلرك
اراسنه دخي سهولتله اصناف قرشمغه فرصت ورخصت اولمغله
قدر كفايه دن زياده اولديلر ومواجبلري طاشغونه اولمق ايله
ويرلمكده صعوبت حاصل اولدي وخدمت دولت وسلطنته استخدام
اولنمالري وسائر اصنافنده بيجلرين مشكل اولدي حالا انعم اولان

دفترلرینی ضبط ایدوب قانونه قدیم اله الملق واسکی مرکزلرینه اندره مکث
ودخی جنک وحربه متعلق اولان الات واسبابک موجود اولانلرینی
حفظ وموجود اولمیانلرینی حاضر اتمک ایله اولدور وانکچی دائرهٔ
دولت وسلطنتک اطرافنده اولان قلعه لرده که دائما عمارت وترمیم
وباروت جبخانه سی وحفظ وحمایه سی ایله تقید ومستحفظلری وحاکم
لری وضابطلرینک احوالنی تفتیش وتفحص ایدوب تشویشنی دفع وتمامنی
حفظ وناقصنی تکمیلدر وحالا بونلره لازم اولان جمله سی تدارکه ایدوب
وقتیله مواجبلرینی ایرشدرمک وهیچ خاطرده چیقمقدن وآخرینی
دائرهٔ دولت وسلطنتک ایچنده یوله وبیله ایندوب عباد الله مصلحتلرینه
کیدرکن اوکلرینه کیرلی قطاع طریق وخرسز وصاروجه وسکبانه مقوله
سنی قمع وقطع اتمکدر حالا بو دولت وسلطنتک پاینده سی اولوب مصلحت
لازمه اولدوغی کمسنه نک خاطرینه اولدوغی معلوم دکلدر باوجود که
لوزمی جمله ده الزم دور ودفعی دخی جمله ده اسانندر وعباد الله تک
بو جهتده چکدوکی زحمتلر حسابه وکتابه صغمز دکلدر وبو مملکت
ضابطلری اولان بکلربکیلرده که وویوده لرده که مصلحتلری بلدر
انلر بونک ایچون قونلمشدر بو خصوصده مشاهده اتدکمز یازمق
موجب ملال اولدوغی ایچون کف اولنمق اختیار اولنمشدر حمایه
لازم اولان قدیم ایامده بو مصلحتلی ایلیج کلن لر کندو حالنه قومیوب
یارامزنی ایزلیوب یوللرینی پاک اتمکدر ودوردنجیسی نفس وعرض
نسب ومال وعقل حفظ ایچون انبیدو ریلن حدود شرعی یعنی نفس
حفظ ایچون اولان حد قصاص وعرض حفظ ایچون اولان حد قذف

ودنز

21

و نسب حفظ ایچون اولان حد زنایی ورجم ومال حفظ ایچون اولان
خمار وقطع ید وعقل حفظ ایچون اولان حد شرب اقامت اتمکدر
بوعصرده حد زنا ورجم وحد قذف اقامت اولندوغی معلوم وکذا
وقطع ید نادرًا واقع اولور باوجود که پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم
حضرتلری بیوردی حد یقام فی الارض خیر من ان تمطر اربعین
صباحًا مفادینه یریوزنده حدود شرعیه دن بر حد اقامت اولنمق خیر
لودر منافع جلب اتمکده ومضاردفع اتمکده قرق کون قتیل یغمور
یاغمقدن دیمکدر حماة بونلر دخی لازم اولان حدود شرع اقامتنی
مسامحه اتمکلر و ایکنجیسی امور شرعیه یعنی قضا وتدریس وافتا
ووعظ وخطابت وامامت درر شونسنز وشفاعت سنیه
مز وکمینه یه انتسابسز اهل وعلم ومتدین اولانلره تفویض اتمکدر
حالا بو پایه لره یه اعتنا جمله دن احمدر واصحابنی تیقظده حمیت
وافره صرف اتمکه محتاجدر واوچنجیسی امور عرفیه یعنی احکام
شرعیه یی حکام شرع حکم اتدوکلری اجرا ایچون تعیین اولنان بکلر
وبکلربکیلر طمعکار اولمیوب الاهده قورقن واخرتنی فکر ایدر عقلنه
ودیانتنه اعتماد اولنه جق کمسنه لر اولملیدر حالا بونلرک اصحابنی
تنقیده حمیت وافره صرف اتمکه محتاجدر ودردنجیسی دین دولت
وسلطنت خدمتنده اولوب بیت المالدن وظیفه الان کمسنه لرک
وظیفه لرینی تماما ویرمکلر حالا بوده ایرادی مصرفه غالب اتمک
ایله متصور درور عایاده تکالیف قالدروب دکلدر مکلری حمیت
وافره صرف اتمکه محتاجدر وسکزنجی بیت المال تحصیل ایلاجک

طائفه که امناء وعمال دولت مسلح و صالح و متدین اولمدقجه قورقوب لزومنی

فکر ایدر ظالم و خائن و مفسد اولان عمالنه بیت المال اموالنی تسلیم ایتمکه همت

وافر صرف ایتمکه محتاجدر و مظلوم رعیته هر هفته ده دورت کون دیوان

قوریلوب و عدالت خالیسی دوشنوب دولت و سلطنت مستمله اولدیغی

قومک کرک اعلا کرک اوسط کرک ادنی درجه مصلحتلرینی کوروب و شکایتنی

دیکلوب شکایتلرین دیکلوب شرع ایله احقاق حق ایتمکدر حالا بوده غرضی

کلیت ایله قالدوروب عباد الله مرحمت ایله رحمت واقع ارتکاب ایتمکه

محتاجدر و اوچنجیسی دولت و سلطنت مستمله اولدیغی جمیع شهرلرده و قصبه

لرده و کویلرده کی حاکملر ایله رعایاسی ما بینلرنده اولان معامله و

دشمان احوالنی تفحص ایچون دائما جاسوسلر کوندروب خبردار اولدقده

علی العجله دفعی لازم اولانی عرض اعلامه توقف ایتمیوب دفع و تدارکنه

مقیدا ولمقدر حالا بونده لازم اولان دولت و سلطنت مستمله اولدیغی قوم

امانت اولدیغندن و قیامت کوننده محشر اولین و آخرین اوراسنده تقصیر

و قطمیر امانتنه سؤال اولنجاغنی ملاحظه ایدوب حضور و استراحتنی ترک

ایتمکدر و بشنجیسی مصالح دولت و سلطنت اهل رأی و تدبیر و صالح و دیندار

کمسنه لر ایله مشاوره ایتمکدر زیرا مشاوره ده تلاحق افکار ایله صوابه اهتدا

و خطا و خلالدن خلاص حاصل اولور و هر کشینک کرک امیر و کرک اسیر

و کرک کبیر و کرک صغیر و کرک غنی و کرک فقیر مشاوره یه احتیاجی وادر

و دخی دینلدیکه آدم اوغلانی اوچ قسمدر اولکیسی تبره آدمدر و ایکنجی

یارم آدمدر و اوچنجیسی هیچ آدمدر اما تبره آدم اولدر که کندو صاحب

رأی اولوب مشاوره ایلیه و اما یارم آدم اولدر که کندو صاحب رأی

اولا مشاوره

اوله مشاورت ایلمیه واما هیچ آدم اولدر که کندو صاحب رأی
اولمیه ومشاوره دخی ایلمیه ودخی حکما دیمشلر که مشاورت اساس بنای
مملکت وقوام قواعد دولت وسلطنتدر ودخی پیغمبریمز حضرت رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری فضائل قدسیه ایله مؤید وکندو
درت جهتدن هیچ بر فرده یوغیکن حق سبحانه وتعالی حضرتلری کلام قدیمنده
آکا مشاورت ایله امر ایدوب وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ بیوردی معناسی
یا محمد هر امرده اصحابک ایله مشاورت ایله دیمکدر مشاورت انلره واجب
اولمیجق سائرناسه واجب اولمه‌سی اولویت طریقیله ثابت اولمه‌سی
مقرردر بو دخی جائزدر که انلره امرده مراد امته ارشاد اوله
تاکه سنتیله عمل ایدوب مصلحتلرنده وجه صوابه نائل اولهلر تکم حدیث
شریفده وارد اولدی ما تشاور قوم الا هدوا الی ارشد امورهم
معناسی هیچ بر طائفه مشاورت ایتمدیلر الا مشاورت لری سببیله مصلحتلرینک
غایت احسنه یول بولوب مطلبلرینه واصل اولدیلر ودخی
مشاورت هر اشده حق وصوابک قولاغیدر ودخی حضرت عمر
بن الخطاب رضی الله تعالی عنه حضرتلری بیوردی بر آدمک رأیی
بر قات ایلک کبیدر وایکی آدمک رأیی ایکی قات ایلک کبیدر واوچ
آدمک رأیی اوچ قات ایلک کبیدر ایلکلرک بری برلریله انضمامیله
زیاده استحکام حاصل اولوب انقطاعدن امین اولدوغی کبی رأیلرده
بری برلریله قوت اولور ودخی علی مرتضی رضی الله تعالی عنه حضرتلری
بیوردی دولت وسلطنت اشتراکیله استقامت اولمدوغی کبی رأیلر
استقلالیله استقامت اولماز ودخی حضرت الله ذو الجلال جلت عظمته

جفرتلرین قرآن عظیمنده حضرت سلیمان پیغمبر علیه الصلوة والسلام
ملکه یمن اولان بلقیسه هدهد قوشیله مکتوب کوندردکده مکتوب
مضموننی معلومم ایدینوب بعده علما و عقلاسنی جمع ایدوب
مشاوره ایلدوکنی استحسان ایدوب یعنی بکتوب ومقبول دوتوب
امت محمد عبرت السونلر و عمل ایتسونلر ایچون حکایه ایدوب
بیوردی قالت یا ایها الملأ افتونی فی امری ما کنت
قاطعة امرا حتی تشهدون معناسی بلقیس ملکه ای اشراف
علما و عقلا مشاوره ایلدوکم امرده نه ایتمک کرک دریکا جواب صواب
ویرک زیرا بن بو زمانه کلنجه مصالح دولت وسلطنتده بر مصلحتی
کندو رأیمله اشلمک واقع اولمادی تا جمله کوز حاضر اولوب مشاوره
ایتمدوکجه دیدی دیمکدر مفسرین رحمهم الله تعالی بلقیس ملکه نک
علما و عقلاده مخصوص مشاوره ایچون انتخاب اولنمش اوچ یوز اون
اوچ کمسنه سی وار ایدی جملهسیله مشاوره ایتمدکجه بر ایشه مباشرت ایتمز
دی دیدیلر بو عجبدر عجیبدر که یمن مملکتنک آز یرنه مالکه اولان
بر عورتک مملکتنده اوچ یوز اون اوچ علما و عقلاده مشاوره امری
ایچون انتخاب اولنمش آدم اوله اسکندر ذو القرنین دولت وسلطنته
قریب دولت وسلطنتکه آل عثمان دولت وسلطنتده انلرک عقلنه و دیانتنه
و رأینه اعتماد اولنه جق مشاوره ایچون مخصوص انتخاب اولنمش اون
دانه آدم اولمایه بلکه انتخاب ایتمک مراد اولنسه کما ینبغی اون دانه
مصلحته یارر آدم بولماق خیلی زحمت چکلور قفنا و قدر بو دولت
وسلطنتک جمیع مصالحی مختل و مشوش اولوب مصالحنه یارر کمسنهلری

تربیه ایدوب استخدام ایتمک ایله ادم دیمکدر قالمدی هر مصلحته آدم اداسی
ایدن بو لطف زحمت چکلور ایدن پس امدی ایچون امر مشاوره امور رؤیت
وسلطنتڭ نظام وانتظامنده مدخل عظیم اولاه امر عظیم اولدیغی معلوم
اولدقده هر کیشی مشاوره‌یه اهل اولمز بلکه مشاوره‌یه اهل اولان عقلنه ودیانتنه
واماننده ورأی تدبیرنه اعتماد اولنه جق کمسنه‌لر اولور بو معنایه پیغمبریمز
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اشارت ایدوب بیوردی
المستشار مؤتمن معناسی اولکمسنه که بر مصلحتده مشاوره اولنه
یعنی خیر وصواب بلدکی معنایه دلالت ایده اختیار اولنه امین
اتخاذ اولنمشدر دیمکدر ودخی دیمشلر که بر مصلحتی مراد ایدنلر
مشاوره ایتمک مراد ایده کمسنه‌یه مستحب اولان اشاغه مرتبه مشاوره‌یه
صالح اولنلرده اوه کمسنه بولوریسه اختیار ایدوب حتی بریسیله بری
کی مشاوره ایتمکدر اگر مشاوره‌یه صالح اولنلرده انجق بر کمسنه بولوریسه
انکله اوه کی مشاوره ایتمکدر واگر مشاوره‌ده صالح اولنلرده بر کمسنه
بولمزسه مراد ایتدوکی مصلحتی بر عورته سویلیوب اول عورت هر نه دیرسه
دیدوکنڭ خلافیله عمل ایتمکدر زیرا پیغمبریمز حضرت رسول اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری عورتلر حقنده شاوروهن وخالفوهن بیورمشلردر
معناسی ای آدم اوغلانلری سز عورتلر ایله مشاوره ایدوب هر نه
دیرلرسه دیدوکلرینڭ خلافیله عمل ایدوڭ که خیر وبرکت عورتلری
دیدکلرینڭ خلافنده‌در دیمکدر والحاصل امور ومصالح دولت وسلطنت
اشبو تنسیز وشفاعت سیئه‌سز وبر بوینک بیرینه انتسابسز استعداد
ذاتیسی اولان کمسنه‌لری انتخاب ایدوب استخدام ایتمکدر دخی دیمشلرکه

پادشاهلره واجب اولان حاکم ایدوب مملکتلر امر لدوغی کمسنه لردن دورت

خصلتی رعایت ایلمکدر اول کیسی حاکم اولان کمسنه نک حزم کوزتمکدر یعنی

ضبط وربط اهل اولمقدر وایکنجیسی کفایت کوزتمکدر یعنی امر لرنده

ومصلحتلرنده اهمال وتسامح ایتمامکدر واوچنجیسی صدق کوزتمکدر یعنی جمیع فسادک

تخم وسرمایه سی اولان یالانی ارتکاب ایتمامکدر دوردنجیسی امانت کوزتمکدر

یعنی امرلرنده ومصلحتلرنده خیانت ایتمامکدر هادام که برحاکمده بو دورت

خصلت جمع اولمایه حاکم اولمغه صالح اولمز ودخی پادشاهلره واجب

اولان حاکم ایدوب مملکت اناندوغی کمسنه لردن عنا الجوه حاکم ایدوب

هوا الجوه حاکم ایتمامکدر دیمشلردر یعنی حاکم ایدوب مملکت امر لدوغی

کمسنه لردن عبادالله نفسلرینی وعرضلرینی وعیاللرینی ومالارینی

حمایه ایتمکلرینه حضور وآسایشلرینی ترک ایدوب زحمتلر ومشقتلری

ارتکاب ایتمه لری الجوه ایتمکدر یوخسه نفسلرینک هواسی اهم الجوه مال وجاه

وزینت واحتشام صاحبلری اولملری ایتمکدر دیکلدر ودخی دیمشلر که

مملکتلره نظام وانتظام وعملرینه استحکام ویرمک حاکم اولمغه طالب ومحب

اولنلره ویرممک ایله اولور ودخی دیمشلر که دولت وسلطنتلری اصابت

ایله رخنه واختلال وفساد دکل اک زیاده بویک اولان حکومته حریص اولانلری

حاکم ایتمکده اولمشدر ودخی دیمشلر که ظالم اولنلری حاکم ایدوب مملکتلری

انانمک مثلی قوینلره قوردلری چوبان ایدوب اناتمک مثلی کبیدر ودخی

قیوسنه قوسنه قوردرمش کلیب بغلمنک مثلی کبیدر یعنی قیونلری اصابت ایله خود

اول قوردلری چوبان ایله صاحبنده اولدوغی کبی وقوردرمش کلبکده

اضردوغی کمسنه لری اصابت ایله ضرر اول کلب قیوسنه بغلینده اولدوغی

کبی

کبی دولت وسلطنت مشتمل اولدوغی فقرایه اصابت ایدن مورطالملرین فقرا انك

اوزرلرینه حاکم ایدنلر طرفندن اولور دیمکدر والحاصل بو دولت وسلطنت

سنن شبابدر یعنی یکیتلك اسکندر ذو القرنین دولت وسلطنتنه

قریب دولت وسلطنت عظمی مستحکم ایدن وقوت ولطافت ونفرتی

ومال وخزینه سنك کثرت ووفرتی وشتمل اولدوغی علما وامرا وامنا

وعسکری ورعایاسنك نظام وانتظام وحضور وآسایشلری مرتبه کماله

ایرشوب کمنده ذاتنده ورجالنده شان وشهرت وزیاده مواجب ومصارف

پیدا اولمق ایله سنن شیخوخته یعنی قوجالق وصاج وصاقلی اغرمق مرتبه

سنه واصل اولدی اراده چوق زمانده کچمیوب رشوتلر الذوب وشفاعتلر

طوتلوب وخاطرلر رعایت اولنمغه باشلادی واستعداد ذاتیسی

اولمیانلر حکومته کچوب دورلو دورلو جور وظلملر اولنمق ایله اناطولیده

جلالی پیدا اولوب دولت وسلطنتك مزاجنه انحراف کلدی ونیجه کویلر

وکندلر وقصبه لر خراب اولوب دولت وسلطنت اول زحمتی رفع ایدیجه

اوه کی یوزبیك بلکه یکرمی کره یوزبیك آدم قلیجدن کچدی پس بو نقلکی

پادشاهلر وعقلاسنه واجب ولازم اول ایدیکه چونکه رشوت ایله وشفاعت

سیئه ایله ورعایت خاطر ایله ودوقلیه آدم اراینمیوب دنه مصلحت

آدم ارامق ایله استعدادی اولمیانلرین مصالح دولت وسلطنتده

استعمال اتمك بو قدر ضرره باعث اوله رفعنه سعی اتملکرکه ایدی لکن

اتمدیلر دوتکه الترین دکمدی یاخود تدریجله شمدیکی حالده اصابت ایدن

قدر رخنه واختلاله باعث اولاجغنی ذکر اتمدیلر بعد الیوم جملیه الزم

وواجب اولاه دولت وسلطنته مرحمت نظریله نظر ایدوب فرصت الوریرکجه

وبعض تیمار وزعامت واوجاق وقریه

کمسته لره طمعکار

وما لکانه صیر یلری طمع خاملرندن نا

ایدوب انلر دخی تملك اولیق

فکر اتمیوب درهم وبا

عاقبتی ملتزم بش

قانتی ایده رعایا مفلس

انلره ویرملك عساکر موری

اقتضایی سفرده پادشاه

مضایقه اولوب باعث اغلبور

نهایت سز ضرره تمام ایلی

دخی زیاده وقت

مطلب
رشوت
دخی

اوچنجی قوردن مثابه‌سنی ذکر اولنان مرضلرده خلاصه جهت حرفا ایلکدر
ودخی دیمشلرکه رشوتک رامی رحیمده و شینی شقیده وراءی
ذیلده وتاءی تدمیرده التمشدر یعنی رشوت آلان کمسنه‌نک
ملعونیتنه وشقاسنه وجهنمه مبتلا اولماسنه وهلاکنه باعث اولور
دیمکدر ودخی دیمشلرکه منصبلری رشوت ایله صاتلوب ومصارفنه
رعایانک مالی صرف اولنان دولت وسلطنتک مثالی هربار آچقده
برمقدار اتنی کسوب اکل ایدن شخصک مثالی کبیدر ودخی هرکونه
علفه برقچ چوال طپراق قازیلوب وچاموری ایدیلوب دیوارنه
وقوانه سوریلن اوکه مثالی کبیدر ویلده بر کیجه عزل ونصب غایتله
کیچ واقتضا حسبیله اولملیدر زیرا مقتضیء عزل خیانت وعدم
کفایتدر ومقتضیء نصب امانت وکفایت ووفادر یعنی مقتضیء
عزل منصبده اولانک ظلم وجور ایتمسیدر یاخود غیرک ظلم وجورینی
دفعه قدرتی اولوب دفع ایتمسیدر یاخود دفعنه عاجز اولمسیدر
ومقتضیء نصب منصبده اولمیانک امین اولوب ظلم وجور
ایتمیوب وغیرک ظلم وجورینی دفعه قادر اولمسی ومنصبده اولانک
وفات ایتمسیدر مادامکه دولت وسلطنتده عزل ونصب اقتضا
حسبیله اوله نظام وانتظام مقرردر وهر قچنکه اقتضا حسبیله
اولمیوب بلکه استدیکی توابعی ایلرو چکوب بیوک آدم ایتمک
وجاه ومنال ومنصب صاحبی ایتمک ایچونده اوله رخنه واختلال
مقرردر ونظام وانتظام محالدر وپادشاهلرده برسی
دیمشکه دولت وسلطنتک معمور اولوب پادشاهک مسرور

اولماسی

ویران و خراب اولوب پادشاهک مغموم اولمسی ایکی منصب سبیله در اولکیسی
بنده درو ایکنجیسی عزلدر یعنی امانت و دیانت و کفایتی اولان ایولری
انتخاب و تربیه ایدوب اقتضا حسبیله منصبلر ویروب اقتضا اتدکجه
معزول اتمک ایله مملکت معمور اولور و پادشاه مسرور اولور
و امانت و دیانت و کفایتی اولمین پاره مزلی منصبلر ویروب
اقتضا اتدکجه معزول اتمیوب ابقا ایله مملکت خراب اولور و پادشاه
مغموم اولور دیمکدر و پادشاه کرده بونیک دخی دولت و سلطنتنه
رخنه و اختلال واقع اولوب علمای کباردن بر عالمه بونک علاجی ندر
دیو سؤال اتدکده اول عالم بونک علاجی اخذ بحق و اعطا بحق در دیو
جواب ویردی یعنی ویره جککی اکر مالدر و اکر منصبدر حق و شرعله
ویره سن و الدوغک دخی اکر مال در و کره منصبدر حق و شرعله
الاسن حماة دولت و سلطنتک نظام و انتظام بولوب معمور اولور دیدی
بعده اول عالمک نصیحتیله پادشاه عمل ایدوب شرعا بیت الماله حصه‌سی
اولانه قدر کفایه ویرمکه باشلادی و شرعا حصه‌سی اولماینه ویرمیوب
اسرافی قالدرمغه باشلادی و مملکتنده مال الدقده شرعله الوب ظلم ایله
الماغی ترک اتمکه باشلادی و امانت و دیانت و کفایت اولانلری مملکت
لره حاکم اتمکه و اقتضا اتدکجه معزول اتمکه باشلادی و امانت و دیانت
و کفایتی اولمینلری معزول ایدوب بر دخی حاکم اتمامکه باشلادی دولت
و سلطنتی از زمانده معمور اولدی حکایت اولنور مرحوم سلطان
سلیمان خان علیه الرحمة و الغفران حضرتلری زماننده مصرده شافعی
المذهب بر بازرکان وفات ایدوب طقسان بیک فلوریلک اشیاسی

قالمش اصحاب فرایضدن و عصباتدن ورثه سی قالمیوب ذوی
الارحامدن اولان ورثه ده بیت المال مقدم اولمق ایله ذوی
الارحامدن اولان ورثه یه مال وضع اتدرمیوب مذهبمز مقتضاسنجه بزوم
مالمز علاقمز یوقدر بیت المال الوب قبض ایدوک دیمشلر وحضرت امام
اعظم مذهبنده ذوی الارحامده اولان ورثه بیت المالدن مقدم اولمق
ایله مصر بکلربکیسی الماغه جراءت ایده میوب مرحوم سلطان سلیمان
خان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینه عرض اتمش و مرحوم سلطان سلیمان
خان علیه الرحمة والغفران حضرتلری دخی جوابنده بیورمشکه بولیا قرنجی
یا زحمتده مرادکز الماغه بنده رخصت طلب اتمکدر اکربن بوفی الوسیم
امام اعظم حضرتلری مذهبی اوزره الماغه امکان یوقدر امام شافعی حضرتلری
مذهبی اوزره المق لازم کلور و امام شافعی حضرتلری مذهبی اوزره الدوغم
تقدیرجه قیامت کوننده امام اعظم حضرتلرینک سنجاغی دبنه واردوغمده
بکا دیرسکه سن اول سلیمان دکلمسنکه اقچه الهجق ایچون بنم مذهبمی ترک
ایدوب امام شافعی حضرتلری مذهبنی اختیار ایتدوک وار امام شافعی
حضرتلرینه کیت دیو رد ایدرسه و امام شافعی حضرتلرینه واردوغم تقدیرجه
اول دخی دیرسکه سن اول سلیمان دکلمسنکه اقچه الهجق ایچون بنم مذهبمی
اختیار ایتدک واقچه المیاجق ایچون امام اعظم حضرتلری مذهبنی اختیار
ایتدوک وار امام اعظم حضرتلرینه کیت دیو رد ایدرسه بن اول وقتده قنده
کیدم دیو زنهار وضع ید اتمیه سن رضام یوقدر دیمش ودخی حکایت
اولنور که مرحوم سلطان سلیم خان علیه الرحمة والغفران حضرتلری
مصر فتحنه کتدکده بکم شهرلوبر بازرکان التی کره یوز بیک فلوری

60000

سرمایه ایله یکر فتح اولمش مملکتده اوجوز بها ایله متاع الوب زیاده
خیر ایدرین سوداسیله بیله کتمش قضا وقدر قدیم شریعه قریب عزه طرفنده
وارلدقده وفات اتمش و خرج و راهده مضایقه اولماغله مرحوم
سلطان سلیم خان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینه عرض ایدوب
دیمشلرکه بر بازرگان وفات ایدوب یانینده التمکی یوز بیک
فلوری سرمایه سی بولندی و آدملری دوتوب ورثه سنه کوندرمک
لازم کلدی خرج و راهده زیاده مضایقه مزدحم واقع اولدی
اکر اجازت علیه کوز اولورسه حجت شرعی ایله درعهده اولنوب
خرج راهه صرف اولنه و مضایقه دفع اوله وینه عودت اولندقده
بیت المالدن ورثه سنه ادا اولنه بو منوال اوزره حضورلرینه
واده تلخیص کاردنه یازمشلر اولنه رحمت و وارثک مالنه برکت
واوزیاده غمازه هزار لعنت بو جواب ایله تلخیص کلدوکده جمله قوق
اول مالی آدملر طوتوب وفات ایدن بازرگانک ورثه سنه کوندره
مشلر و دخی حکایت اولنور که مرحوم سلطان سلیمان خان
علیه الرحمة والغفران حضرتلری زماننده اتفاق ایکی قرنداشک
بری دیاربکر بکلربکیسی و بری ارض روم بکلربکیسی اولمق
واقع اولمش و هر بری اون سکز ییل یرنده قرار ایدوب بری
برلرینی کورمک ایله اشتیاقلری کمالده اولمش بعده بری برلرینی
کورمک ایچون مرحوم سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والغفران
حضرتلرینه عرض ایدوب رجا اتمشلرکه بربرینک یرینی آخره
ویروب وتبدیل ایلیه دیولر بری برلریله ایالتلرینه کیدرکن

کورشوب اشتیاقلرینی دفع ایدرلر مرحوم سلطان سلیمان خان
علیه الرحمة والغفران حضرتلرینه عرض ایدن کلمکلو قیش ایامنده مصادف
اولمق ایله مساعده اتمیوب بیورمشلر که شمدیلک حالی تبدیل
ایدرسک بونلر رعایا اولورینه قونوب چلتمک لازم کلور اول
بتبار ایامنده دکین صبر اتسونلر قیش آتلر چایره قونلمغه محل اولدقده
ایلرلم هر برن ایالتنه کیدکده صحراده قونوب کوچرک کشوره ویولده
برن بولدینی کورب اشتیاقلرینی دفع اتسونلر وسایر نجیبی دولت
وسلطنتک مصالحی کبارندن رجال صغار استخدام اتمزلردی بلکه
هر مصلحتک کندوسنه مناسب ادم بولماغه همت صرف اتمکدر
لکن هر مصلحتک کندوسنه مناسب ادم بولمق اسباب ونظام
انتظامک غایت اصعب اولانی در بعضی قیتره زیاده کوچ فی زماننا
حد امتناعه قریب اولانی در زیرا الله تعالی حضرتلری مقتضای
حکمت اوزره ادم اوغلانلرینی عقلده ورأی وتدبیرده واد
وصاحب تجربه اولماقده وغیرت ودیانت وحمیتده وصلاح
وتقویده متفاوت خلق اتمشدر جمیع زماندن برن برلرندن
امتیازلری اولورکه قدرین بلنوب اعتبار اولنمق ایله اولور
دن قضا وقدره بیک تاریخنده مقدم دولت وسلطنتک اوج
قوردن متابه سنده اولان رشوت وشفاعت سیئه ورعایت خاطر
اتمک ظهور ایلمکله ایولریک قدرین بلنوب اعتبار اولنمغه وهر
مصلحتک کندوسنه مناسب ادم استخدام اتمکه مجال قالمدن وهر
آدم نظر والتفاتله وایلرو چکوب بویک منصبده استخدام اتمکله

صورتا آدم اولوب نفس الامرده آدم اولمق لازم کلمز زیرا بو امر
محققدر که فیلک کوتورددوکی یوکی دوه کوتورمکه قادر دکلدر
ودوه نک کوتوردوکی یوکی آت وفاتر کتورمکه قادر دکلدر
واتک وفاترک کتوردوکی یوکی حمار کتورمکه قادر دکلدر کذلک
بو دخی امر مقرردر هر وزیر وده اولمغه لیاقتی اولاننک بک
اولمغه لیاقتی اولماز وهر بک اولمغه لیاقتی اولاننک بکلربکی اولمغه
لیاقتی اولمز وهر بکلربکی اولانک وزیر اعظم ووکیل مطلق اولمغه
لیاقتی اولمز ودخی هر امامت وخطابته لیاقتی اولاننک
وعظ وتدریسه لیاقتی اولمز وهر وعظه وتدریسه لیاقتی
اولاننک قاضی وقاضی عسکر اولمغه لیاقتی اولمز وهر قاضی
وقاضیعسکر اولاننک مفتی وشیخ الاسلام اولمغه لیاقتی اولمز
ودخی هر حراثته وتجارته وصناعته لیاقتی اولاننک اهل قلم
واهل سیف اولمغه لیاقتی اولمز مع هذا بو اصناف مذکوره
بربرینه بر مرتبه قارشمشلردر که تمییزندن چوق بذل مقدوره
محتاجدر وبغچه معمور اولوب انواع درلو میوه اغچلر ایله مالامال
اولماسی باغچوانک بذل همت ایدوب هر بیلن اشلمه لر ایله تربیه
وامداد تمسیله ومیوه یه حاصل اولاه اغجلرین قوروليوب
وصوررب ودیلرینی ایرتلیوب وتیمارانمسی ایله اولدوغی کبی
دولت وسلطنتک نظام وانتظام اولوب معمور اولمه سی
مصالحنک استحدام اولونه جق ادملرین پادشاه عالم پناه حضرتلری
انتخاب ایدوب تربیه ورعایت والتفات ولیاقتلرینه کوره مصالح

استخدام اتمیه اولور زیرا پیغمبر بز حضرت رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینک حدیث شریفلرنده بیوردی صنفان من امتی
اذا صلحوا صلح العالم واذا فسدوا فسد العالم الامراء والعلماء
معناسی بنم امتمده ایکی طائفه قچن صالح اولسه لر عالم صالح اولور
وقچن فاسد اولسه لر عالم فاسد اولور اول ایکی طائفه نک اوکیسی
امرا وایکنجیسی علما در دیمکدر پس فی زماننا بو ایکی طائفه نک ایولری
انتخاب اولونه وقدرلری بلنوب رعایتلری والتفاتلری اولنه
وکوچکلری بیوک مصلحتلرده استخدام اولنمیه لر بلکه هر برسی
لیاقتی اولدوغی مصلحتده استخدام اولنه کندولرده وسائره
اصنافده نظام انتظام حاصل اولور اما کوچکلری لیاقتلری
اولمادوغی بیوک مصلحتلرده استخدام اولنورلر ایسه کندولرده
وسائرده رخنه واختلال واقع اولوب دولت وسلطنته ضرر
اولور بوزرجمهر نام حکیمه سؤال ایدوب دیمشلر که سنجلاینک
حکیم ودانا آل ساسان اراسنده وار ایکن دولت وسلطنتلرینه
ضعف کلمکه سبب نه اولدی جوابنده آل ساسان دولت وسلطنت
لرینک مصالح کبارنده رجال صغاری استخدام اتدکلری ایله اولدی
دیو بیورمشلر ودخی عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنه حضرتلری
بیوردی موت الف من العلیة اقل ضررا من ارتفاع واحد
من السفلة معناسی عقل ورأی وتدبیرده وامانت وکفایتده
کامل اولنلردن بیک آدمک فوت اولوب یرلری بوش وخالی
قالمقده ضرری اذدر عقل ورأی وتدبیرده وامانت وکفایتده

کامل

کامل اولنلرده بیک آدمک قوتی اولوب بیرلرین بوشی وحالی
قلمنک حزرن ازدر عقل ورأی وتدبیرده وامانت وکفایتده
ناقص اولنلرده برنیک منصب ورفعته ایرشمه‌سنک حزرنده
دعکده عجیبده عجیبدرکه دول سابقده کما ینبغی مصلحته
یارر کیمسه‌یله دولت وسلطنته رخنه واختلال اصابت اتملک واقع
اولمشدر کما ینبغی مصلحته یارر آدمک برنیک منصب ورفعته
ایرلمه‌سنک حزرن بو مرتبه اولیجق بکبینک ایرلمه‌سنک حزرن نه
مرتبه ایدوکی معلوم اولور بو بیله ایکن یعنی کما ینبغی مصلحته
یارمیانک برنیک منصب ورفعته ایرشمه‌سنک حزرن کما ینبغی
مصلحته یارمیه‌نک بکبینک منصب ورفعته ایرلمه‌سنک حزرندن
ارتق ایکن دولت وسلطنت وعلیه‌نک مناصب شرعیه وعرفیه‌سنک
اونلره برن اهمل ومستحق اولانه اولمیه دنی الامثال زوال
الدول باصطناع السفل معناسی مضروب وامثالده واقع
اولدن حضرت آدمدن بروخطهوزر ایدوب ومنقرض اولان
دولت وسلطنتلرک زوال وهلاکی دعقل ورأی وتدبیرده
وامانت وکفایتده ناقص ومصلحته یارمیان اشاغه حاللو
آدملرک منصب وریاسه ورفعته واصل اولمه‌لریدر دیکلدر
ودخی علاء بن ایوب دیدیکم برکره خلفاء عباسیه‌دن مأمون
خلیفه بعض توابعنه زیاده غضب ایدوب دیدی لا اماتک الله
اوبیلبغک دولة السفل معناسی الله تعالی حضرتلری سنک
روحکی قبض اتمسون تاسن الحق حاللو اولانلرک منصب وریاستنه

ایرشنجه دیکلر وده مسعودن الیه نام کمسنه زمانه جاهلیت
ن اوج یوزییل مقدم اولمشلر بیوردن وما سمعت یوما الدهر
امة الی الذل الا ه یسود زعیمها معناسی دهرده بر کونده
بر جماعت ذلته دوشمدن الا ایجلرنده مذموم اولان لری باسته
دباشی اولمغه واصل اولمق ایله اولدن دیمکلر قیل اذا ساد اللئام
باد الکرام اذا ارتفع الوضیع اتضع الرفیع اذا املک الاراذل
هلک الافاضل دولة الاشرار محنة الابرار من اجل الغنائم
دولة الاکارم معناسی قچنکه لئیم اولانلر ریاسته و بکلی اولمغه واصل
اولسه لر کریم اولانلر هلاک اولورلر قچنکه الچق اولان یوجه مرتبه یه
واصل اولسه یوجه اولان الچغه دوشر یعنی ایاق باش اولور و باش
ایاق اولور قچنکه اراذل اولانلر بکار اولسه لر اشراف اولنلر
هلاک اولورلر نوشرته و یا حرمن اولانلروکه دولتی ایولرودکه
محنتی در اولو غنمتلر دندرکه کریم اولانلروکه دولته واصل اولمه
لرین وطهور بجسی دولت و سلطنتک صاحبی اولان پادشاه
عالم پناه حضرتلرین وکلایه اعتماد اتمیوب احوال مملکتی
تفحصده حالی اولماقده زیرا پادشاهلرکه دائره دولت و سلطنت
خانه لرین مثابه سنده و مشتمل اولدوغی قوم عیاللرین مثابه سنده
در خانه و عیال صاحبی غیره اعتماد اتمیوب بالذات کندوسی
تقید اتمکله خانه معمور و عیال منتظم الحال اولدوغی کبی
پادشاهلرده وکلایه اعتماد اتمیوب کندولری بالذات تقید ایدوب
احوال مملکت و خالی اولمق ایله دولت و سلطنتلرین معمور

رعیتلرین منتظم الاحوال اولورد و پادشاهلر وکلایه اعتماد ایدوب
احوال و مملکتی تفحص اتمدکلرین ایله اختلال واقع اولوب تدریجله
دولت و سلطنتلرینه خلل که انقراض طاری اولدوغی کتابلرده
ضبط اولنمشدر سئل بعض الملوک بعداه سلب ملکهم ما الذی
سلب ملککم و عزکم فقال شغلنا لذاتنا عن التفرغ لمهماتنا
و وثقنا بکفاتنا فاثروا مرافعهم علینا وظلم عمالنا رعیتنا
ففسدت نیاتهم لنا و تمنوا الراحة منا وحمل علی اهل خراجنا
فقل دخلنا و بطل عطایء عبیدنا فزالت الطاعة منهم لنا
و قصدنا عدونا فقل ناصرنا وکان اعظم ما زال به ملکنا ا
استتار الاخبار عنا معنا سی ملک سلطنتلرین آلنمده کیده
پادشاهلرک بعضیسنه ملک و سلطنتلرنده ایرولدقلرنده
صکره سوال اولنوب نه اصل شی ملک و سلطنتکزی و عزتکزی
سلب ایدوب الکزده چقرمغه سبب نه اولدی جواب ویروب
دیدی مهم اولان مصلحتلریمزی یعنی مملکتمز و حاکملریمز و رعایامز
احوالنی کندومز بالذات تفحص ایدوب ایلوکده و کملکده واقع
حاله وقوف تحصیل اتمکه لذات و صفایه و عیش و عشرته
اشتغالمزک مانع اولماسی سبب اولدی ودخی مملکتمزک اصحر
لیوب اعتماد اتدوکمز و کلامزک اوزرینه کندو منفعتلرینی
وهوای نفسلرینی اختیار ایدوب حورلو حورلو شر و فساد
ز ایله ملکمزک نظام و انتظامنده چقرملرینه سبب اولدی ودخی
امنا و عمالمز رعایامزه ظلم و جور اتمکله بزده نفرت ایدوب

انجملری ویرده راحت تمنا اتدکلری سبب اولدی ودخی خراج
کزارلریمز اوزرلرینه تحمللرندن زیاده تکلیف لر صالدوب مملکتمز
ییرانمق ومال وخزینه‌مزه قلت کلمک سبب اولدی ودخی قوللریمزکه
مواجبلرینی ویرمه‌مک سببیله قوللقده فراغ ایدوب خدمت محلنده
اطاعت اتمدکلری سبب اولدی ودخی دشمانمز اوزریمزه هجوم
اتدکده عدد وعدد دیمزدی یعنی دوشمانی دفع ایده‌جک عسکرده
وعسکره آلات وحرب وجنکنده قلت اولمق سبب اولدی
ودخی دولت وسلطنتمزکه زوال هلاکنه باعث اولان آنی زیاده
بیوکه اولان مملکت نظام وانتظامنده چقدوب بزه خبر اولمق
اولدی دیمکده ودخی دیمشلر که پادشاهلره قتی زیاده کرکلو
مصلحت دائما حاکملری ایله رعایاسی مابیننده اولان معامله
یه کوزلوجه تفحص ایدوب خبردار اولمقده زیرا هیچ پادشاهلر
احوال مملکت وحاکملر ایله تقید ایدوب ایولره احسان ومنصب
ابقا ویارامزلری عزل ایدوب بردخی منصبده استخدام اتمیه‌لر
یارامزلر ایو اولمغه بشلرلر وایولر ایلوکی ارتورمغه بشلرلر
اما هیچ بویله اولمایه یارامزلر یارامزلغنی ارتورمغه باشلرلر
وایولر فتور کلوب ایلوکدن اوصانورلر اندن صکره بوکا قیو حا
ظلم وجور زیاده اولمغه باشلیکیدر که دولت وسلطنته هلاک اصابت
ایدر نتکم دیمشلر الملک یبقی مع الکفر ولا یبقی مع الظلم معناسی
دولت وسلطنت کافرده اولوب مابیننده بری برلرینه ظلم وجور
اولمسه مجرد کفرلری ایچون هلاک اولمز وهلاک اولوب مابیننده

بری برلرینه

بربرلرینه ظلم وجورلری اولسه جهتده اسلاملری ایچون باقی قالمز ظلم
وعباد خراب وملک باعث اولور نتکم الله تعالی حضرتلری قول عظیمنده
وفرقان حکیمنده بیوردی وماکان ربک لیهلک القری بظلم
واهلها مصلحون معناسی حبیبم سنک ربک کچمش زمانده
هلاک ایتدوکی قریه لری مجرد کفرلری ایله هلاک ایدیجی اولمادی
بربرلرینه ظلم وجور ایتمکله کفرلرینه ضم ایتمجی اولدقلری حالده
دیمکدر وجهی اولدرکه الله تعالی حضرتلرینک قوللرینه فرط رحمتی اولدیغی
اجلدن کفره حقیقت اولان ظلمکه کفردر آکا مسامحه ایدر وقوللری
حقیقت اولان ظلمه مسامحه ایتمز خصوصا که امر بالمعروف ونهی عن
المنکر ترکی اولنه نتکم پیغمبریمز حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینه سؤال اولندقده یعنی قیل یا رسول الله اتهلک القریة وفیها
الصالحون دینلدکده جواب ویروب بیوردی قال نعم قیل بم
یا رسول الله قال بتهاونهم وسکوتهم عن معاصی الله معناسی پیغمبریمز
حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه سؤال اولنوب
یا رسول الله بر قریه که اهل ظلم وجور وفساد سببیله اهلاک اولنور
لری حال بوکه اول قریه ده صالحلر اوله دینلدکده اولورلر دیو جواب
ویردی تکرار سؤال اولنوب اول صالحلرک وصوچلری یوق نه
سبب ایله اهلاک اولنورلر دینلدکده جواب ویروب ظلم وجور
وفسادی کوردکلرنده سکوت ایدوب انکار ایتمدکلری سببیله
اهلاک اولنورلر دیدی دیمکدر بو حدیث شریفدن منفهم اولان
اولدرکه ظلم وجور وفسادی ایده ایله ایتمیوب کوردکده سکوت

ایدە استحقاق هلاکە برابر اولمش و دخی پیغمبریمز حضرت رسول
اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردی والذی نفسی بیده لتأمرن
بالمعروف ولتنهون عن المنکر اولیوشکن الله ان یبعث علیکم
عذابا من عنده ثم لتدعنه فلا یستجاب لکم یعنی اول الله تعالی
حضرتلری حقیچون که بنم نفسم انک قدرتنده در البته سز امر
بالمعروف و نهی عن المنکر ایدرسز یاخود اتمزسکز قریب اولورکه
البته الله تعالی حضرتلری کندو یانندن اوزه ریکزه عذاب و بلا
مسلط ایدر صکره دفعی ایچون دعا ایدرسز دعاکز مقبول اولوب
دفع اولمز دیمکدر و دخی پیغمبریمز حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری حدیث شریف اخرده بیوردی مثل المداهن فی
حدود الله والواقع فیها مثل قوم استهموا سفینة فصار بعضهم
فی اسفلها وصار بعضهم فی اعلاها فکان الذین فی اسفلها یمر
بالماء علی الذین فی اعلاها فتأذوا به فاخذ فأسا فجعل ینقر
اسفل السفینة فاتوه فقالوا مالک قال تأذیتم بی ولا بد لی
من الماء فان اخذوا علی یدیه انجوه ونجوا انفسهم وان ترکوه
اهلکوه واهلکوا انفسهم یعنی الله تعالی حضرتلری کوندردوکی
حدود شرعی مخالف شر و فساد ایدنی کورد کده انکار ایتمیوب
مداهنه یعنی ملایمت کوسترەنک دخی اول شر و فسادی ارتکاب
ایدنک مثالی شول قوملک مثالی کبیدر که بر کمینک ایچنه کیروب حصه لشدیلر
که انبار ایچنده دکی اوستنده دکی باشنده دکی قچنده قرار ایتدیلر
انبار ایچنده اولانه صو لازم اولدقچه اوستنده اولانلری چکینوب

کی نک

کمی نکه کنارنده صو الماغه باشلادقده انلر منع ایدیلر اولوب اوزرلرینی
چکنمکده منع ایتدیلر پس اول منع اولنان ادمده الذه باللة الوب صو المق
ایچون طوق طوق کمینک دیبنی دلمکه باشلادرن پس اولوقدن اولانلر
ایشتدوکلرنده کلوب دیدیلر سکا نه اولدیکه کمینک دیبنی دلرسک
اول کمسنه دخی جواب ویروب بکا البته صو لازمدر سز ایسه اوزره
ریکزده کچوب کمی کنارنده صو المقده بنی منع ایتدوکز بن دخی
کمینک دیبنی دلوب صو المق استرین دیدی پس اکر اول آدمک
هان ندرسن کمینک دیبنی دلرسک الحینه صو کیروب جمله مز هلاک
اولمق لازم کلور دیوب الندن بالذات الورلرسه هم اول ادمی وهم
کندولرین خلاص ایدرلر واکر نه حاجتمز یا ز کمینک دیبنی دلوب
صو الجق کیردوکی تقدیرجه کندوسی هلاک اولور دیوب الندن
بالذات المزلرسه هم اول آدمی وهم کندولرین هلاک ایدرلر دیمکدر
ودخی امر بالمعروف ونهی عن المنکر ایتمکده فائده کثیره ودفع
ضرر وهلاک وترک ایتمکده ضرر عظیم وهلاک اولدوغی ایچون الله تعالی
حضرتلری علماده مؤکد عهدلر الدی ومداهنه ومسامحه ورعایت خاطر
ایتمیوب البته بیلدکلری حقی بیان ایتمکی فرض ایلدی وتکلم قراة عقیقه
بیان ایدوب بیوردی واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب
لتبیننه للناس ولا تکتمونه معناسی حبیبم سن اول وقتی ذکر
ایله که عالم عهد میثاقده الله تعالی حضرتلری کتاب افتعلناه علماده جلب
منفعه دنیا ایچون یاخود قلوب فسق وفجور وظلمه ده رعایت وتطلیب
ایچون بیلدوکلری حقی صاقلیوب البته خلقه بیان ایتمکه حتی کتم ایتمک

ایجوه عمیللر ایله مؤکد عهدلر ایلدیلر دیکلیدر و دخی الله تعالی حضرتلری
قراٰن عظیمده امت محمده امر بالمعروف و نهی المنکر اعمالی ایله امر ایلدیلر
بیوردیلر ولتکن منکم امة یدعون الی الخیر ویأمرون
بالمعروف وینهون عن المنکر واولئك هم المفلحون
معناسی ادم اوغلانلری اراکزده استمرار اوزره خلقی خیره دعوت
ایدر و امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایدر بر طائفه اولسون و اول
طائفه فلاح کامله یعنی قورتلمقده قورتلمق و استدیکلرینه یتشمکه
داخل اولیجیلردر دیکلیدر اما علماده شول کمسنه لرکه بخل ایدوب یاخود
طمع ایدوب دنیا ایجون خاطر کوزه دوب بلدوکی حقی بیان ایتمیه لر الله
تعالی حضرتلری انلره غضب ایدر و قیامت کوننده اغزلرینه اتشدن اویان
اوریلور زیراکه پیغمبریمز حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
بیان ایدوب بیوردیلر علماء هذه الامة رجلان رجل اتاه الله
علما فبذله للناس ولم یأخذ علیه طمعا ولم یشتر به ثمنا فذلك
یستغفر له حیتان البحر ودواب البر والطیر فی جو السماء ورجل
اتاه علما فبخل به عن عباد الله واخذ طمعا واشتری به ثمنا
فذلك یلجم یوم القیمة من نار وینادی مناد هذا الذی اتاه
علما فبخل به عن عباد الله واخذ علیه طمعا واشتری به ثمنا وذلك
حتی یفرغ من الحساب معناسی بو امتك علماسی ایکی رجلدر یعنی
صنفدر اولکسی شول رجلدر که الله تعالی حضرتلری اکا علم ویره
پس اول رجل الله تعالی حضرتلری ویردوکی علمی خلقه بذل ایلدی
یعنی دین و شرعده مأمورات اولان طاعاتی و منهیات اولان

شر و فساد اولان

شر وفساداتی بیان ایلدن دخی اول علم دنیا تحصیلنه آلت
اتمکه طمعنه دوشدن ودخی اول علم ایله حاصل اولهجق آخرت ثوابنک
مقابلنده ثمن قلیل که دنیا متاعیدر انی اختیار اتمدن بیان اولن
رجل ایچونه دریادر اولاه بالقلل دخی قران اولاه حیوانات وحشرات
ودخی هوادن اوچیجی قوشلر استغفار ایدرلر یعنی الله تعالی
حضرتلرندن اول عالم دعا ملک قدرنی وتعظیمنی انلر بیلدرمشدر
انکچون الله تعالی حضرتلرندن مغفرت استیو ویررلر دخی ایکنجیسی
شول رجلدرکه الله تعالی حضرتلری اکا علم ویردی پس اول رجل الله
تعالی حضرتلرینک ویردوکی علمی بخل ایدوب خلقه بذل ایلمدی یعنی دینی
وشرعی مأمورات اولاه عبادات وطاعات ومنهیات اولاه
معصیت وشر وفساداتی بیان ایلمدی دخی اول علم دنیا تحصیلنه
آلت اتمک طمعنه دوشدی ودخی اول علم ایله حاصل اولاجق آخرت
ثوابینک مقابلنده ثمن قلیل که دنیا متاعیدر انی اختیار ایلدی
پس اول رجلک قیامت کوننده محشر یرینه اغزینه آتشدن اویانه اولور
وباشی اوزرینه بر ملک دورر وندا ایدر چاغرر دیرکه ای اهل
محشر بو رجل اول رجلدرکه الله تعالی حضرتلری بوکا علم ویرمشیدی
ایدی پس بخل ایدوب اول علمی خلقه بذل اتمدی دخی دنیا
تحصیلنه آلت وسبب قلمق طمعی ورجاسنه دوشدی ودخی اول علم
ایله حاصل اولهجق آخرت ثوابینک مقابلنده ثمن قلیل اولاه دنیا
متاعنی اختیار اتدی اول رجله بو محنت وزحمت تا جمله نک
حسابندن فراغ اولنوب جنته کیرهجک جنته وجهنمه کیرهجک

جهنمه كيدنجيه كين درواو جيجيه ظلم وجوردن مظلوملر اوزرنده
عدلله رفع ايدوب اغلبوا غلبوا كلنلر كوله كوله كتمدر زيرا ظلم وجور
دولت وسلطنتك خللنه ونظام وانتظامدن چقمسنه سبب اولدوغى
كبى عدلده خللدن قورتلوب نظام وانتظامه واصل اولمسنه سبب اولور
نتكيم اردشير بابكان نام پادشاه بيوردى اذا رغب الملك عن العدل
رغبت الرعية عن الطاعة لانه لا سلطان الا بالرجال ولا رجال
الا بالمال ولا مال الا بالعمارة ولا عمارة الا بالعدل وحسن الضبط
لا يكون العمران الا حيث يعدل السلطان معناسى قچنكيم بر پادشاه
ظلم وجور ارتكاب ايدوب عدل ايلمكدن يوز چويررسه قوام سلطنتى
تدريجيله ضعف طارى اولوب ضبط وربطه قدرتنده عجز ظاهر اولمغله
اول پادشاهك تحت حكومتنده اولان رعيت انكا مطيع اولمقدن
يوز چويررلر زيرا پادشاهلق يعنى نفاذ وقوت قدرت وغلبه
ونفاذ كلمه اولماز الا عسكر ايله اولور دخى عسكر ايسه اولماز
الا مال ايله اولور ودخى مال ايسه اولماز الا ولايت معمور اولمق
ايله اولور ودخى ولايت معمور اولمق ايسه اولماز الا عدالت ايله
دخى حسن ضبط ايله اولور زيرا معمورلق اولماز الا شول يرده اولوركه
پادشاه انده عدالت ايليه ديمكدر ودخى يزدجرد نام پادشاه
دولت وسلطنت نه ايله صلاح بولور ديو بر حكيمه سؤال ايدر اول حكيم
جوابنده رعيته رفق ايلمك ايله ودخى رعايت ورعايا ده رسومم
وحقوقى ظلم وجورسز المق ايله ودخى رعيته عدل ايدوب كندوكى
سودرمك ايله ودخى ولايتده اولان يوللرى امين دوتمق ايله ودخى

مطالب الملوك

ظالملرده مظلوملرک حقلرینی آلویرمکله اولوردیدی ودخی
عبدالله بن طاهر نام پادشاه مشایخ کباردن بریسنه بو دولت وسلطنت
بزم سلسله مزده نه قدر مدت اکلنور دیو سؤال ایلدی اول شیخ جوابنده
دیوانخانه کزده عدالت حالیسی دوشنوب قالدقجه چوق مدت
اکلنور دیدی ودخی انوشروانه دیدیلر که آل ساسانک دولت سلطنت
سنده مقدمی کمال مرتبه ضعف کتمش ایکن سنک زمانکده کمال مرتبه
قوت واستحکام بولماسنه سبب نه اولدی جوابنده دیمشکه حکیم
فاضلک یعنی بزرجمهرک قولیله عمل ایتمکله اولدی زیرا اول بکا
نصیحت ایدوب بیوردی لاملک الا بالجند ولا بالجند الا بالمال
ولا مال الا من البلاد ولا بلاد الا بالرعایا ولا رعایا الا بالعدل معناسی
دولت وسلطنت اولماز الا عسکر ایله اولور ودخی عسکر ایسه اولماز
الا مال ایله اولور ودخی مال ایسه اولماز الا مملکتده حاصل اولنان
مالدر ودخی مملکت ایسه اولماز الا رعایا ایله اولور ودخی رعایا
کیسه اولماز الا عدل ایله اولور دیمکدر تجنبکم حکیم فاضلک کلامنه اتباعا
ایدوب عدل کندومه خصلت اتخاذ ایتدم دولت وسلطنت نظام
وانتظام بولوب مملکت معمور وآباد اولدی دیو بیوردی
ودخی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری ندن نقل
اولنور که بیوده دیلرانوشروان زماننده تجارت طریقیله دیار
عجمه کتمک واقع اولمش ایدی اتفاق انوشروانک اوغلی قرنداشی
بنده برمقدار متاع آلوب آقچه استدوکده ویرمدیلر بالآخره
کندویه واروب شکایت ایلدم عقبنده عظیم غضب ایدوب بنی

قودیلر ینه ایکنجی کره واروب شکایت ایلدوکمده غضب عظیم
غضب ایدوب ینه بنی قودیلر ینه اوچنجی کره واروب شکایت
ایلدوکم اول وقتده یاننده عرب دیلی بلور بر کمسنه بولنوب
بنم مرادمی تفهیم ایلدی دکوردم که فی الحال بشره سی تغیر
اولوب تختنده یره اندی وامر ایلدی بر مقدار طپراق
کتوروب باشمه اوزرینه الدیلر بعده متاعمک بهاسنی سؤال
ایدوب بالتمام ادا اتدکدنصکره اوچ یوز فلوری دخی ویردی
بن دخی الوب قبض اتدوکده اولکی کره وایکنجی کره غضب
ایدوب قوودوغک واوچنجی کره تختنده یره اینوب باشمه
اوزرینه طپراق المنک ومتاعمک بهاسنده زیاده اوچ یوز فلوری
ویرمنک وجهنده سؤال ایلدوکم جواب ویروب دیدیکه
اولکی کره وایکنجی کره غضب ایدوب قوودوغمک وجهی اولدرکه
یانمده ترجمان اولان شخص بو کشینک مرادی نه در دیدیکمده
سکا سوکر وبد دعا ایدر دیو جواب ویردی انکچون غضب
اتدوب قوودم ایدی واوچنجی کره یانمده سنک دیلکی بیلن
شخص مرادکی بکا تفهیم اتدکده تختدن اوزرنده یره اینوب
باشمه طپراق المنک وجهی اولدرکه بنم زمانمده ظلم و جور اوله
خصوصا ظلم ایدنه اقرب واقارب عیده او علم وقرنداشم اوله
بن انی بلیرم طپراق بنم باشمه دیمکدر دیدی ومتاعک
قیمتنده زیاده اوچ یوز فلوری ویردوکمک وجهی کسی یوردن
اوچ کره کلوب وکیدوب زحمت چکوب انوکه مکافاتی اولوب

اوزرینه

اوزریمزده حقك قالمیه دیدن بعده ایشتدوم بو خصوصه ایچون
اوغلنی و فرزندلرنی و خلافت سویلین ترجمانی طلب اتمش و دخی کتب
تواریخده مذکوردر که انوشروان وفات اتمزدن مقدم وصیت ایلدی
دیمشکه وفات اتدوکمدن بنی تابوت ایچنده قویوب اوکنه بر منادی دوشروب
هر کمك بونك اوزرنده بر حبه حقی وار ایسه کلوب السون دیه رك تحت
حکومتمده اولان ولایتلرن کزدوردب بعده دفن ایدرکه تحی وفات
ایتدکده تابوته قویوب اوکنه بر منادی دوشوروب هر کمك بونك
اوزرنده بر حبه حقی وار ایسه کلوب السون دیورکه بالتمام ممالکی کزدور
دیلر بر کمسنه بولنمادیلر انکه اوزرنده بر حبه حقی اوله و دخی پیغمبر
حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن نقل اولنورکه
لیله معراجده ایکی کمسنه جهنمده کوردم هر برینی بر کورسی اوزرنده
اوتورمش هر بار جهنم آتشی هجوم اتدوکده یلپزه کبی بر شی پیدا اولوب
آتشك یالکنی دفع ایدر حضرت جبریل امیننه بو ایکی کمسنه کملردر دیو
سؤال اتدوم جواب ویروب برسی انوشرواندر و برسی حاتم طائی
در دیو بیوردی تکرار سؤال ایدوب بو اول یلپزه کبی پیدا اولوب
آتشك یالکنی دفع ایدن شی نه در دیدم انوشروانك عدالتی و حاتم
طائینك سخاسیدر دیو بیوردی و اهل اسلامده اولان پادشاه
لو فکر اتسه لر ایدی انوشروان قصه سنده عجیبه عجب اولو غیرت و حمیت
حاصل اولوردی زیرا انوشروان دین و شرعه معتقد اولمیان بر آتش
پرست کافر ایکن عقلله عدلك حسنی و ظلمك قبحنی ادراك ایدوب
عدله ملازمتی و ظلمدن مجانبتی بر مرتبه بالغ اولدیکه دولت و سلطنتده

نظام وانتظام حال ایدوب السنه یه خلقدن الی قیام الساعة عدالله
معروف اولوب ودخی اهل اسلامده اولان پادشاهلر عدلک
حسنینی وظلمک قبحنی عقللریله ادراک ایدوب وادراکده عقللری
کافی اولدوغنده ماعدا الله تعالی حضرتلری کوندردکی کتب وشرایعده
خصوصاً که قرآن عظیمده عدل الله امر ایتدوکنی وعدلک حال وفلاح ایتدوکنی
وظلمک حال وهلاک ایدوکنی بیلوب واکلدقلرنده حکمای انوشروانده
زیاده عدله ملازمته وظلمده مجانبته همت لرینی صرف ایتمکله دولت
وسلطنت لرینه نظام وانتظام حاصل ایدوب الی قیام الساعة عدالله
معروف اولمایه لرلکه کندو نفسلرندن مرادده ایجده یاخود غیره خاطرنی
رعایت ایچون کندولر امین اتخاذ اولندقلری عباد الله ادرلرینه ایلنی
اتخاذ اتمکه لایق اولمیان اشخاص حاکملر ایدوب اعتماد ایدرلر وغیرلری
بلکه لذات وشهوات ونفسانیه لرینی استیفا ایتملرینه سبب وآلت
اولوب کندولر اخرتده زحمتلر چکمه لرینه راضی اولهلر قال ابن المقفع
الملوک ثلثة ملک دین وملک حزم وملک هوای فاما ملک الدین فانه
اذا اقام لاهل المملکة دینهم کانوا راضین وکان الساخط فیه بمنزلة
الراضی فاما ملک الحزم فیقوم به الامور ولا یسلم من الطعن والتسخط
ولن یضر طعن الذلیل وتسخطه مع حزم القوی واما ملک الهوی فلعب
ساعة ودمار دهر معنا سی ابن مقفع دیدی پادشاهلر اوچ قسمدر
اولکیسی اقامت وامور دینیه ایدیجیدر وایکنجیسی ضبط وربط
وامور دولت وسلطنت دنیویه ایدیجیدر واوچنجیسی اجرای هوای
نفسانیه ایدیجیدر پس اول امور دینیه یی اقامت ایدیجی اولان

پادشاه

35

پادشاه قچن دائرهٔ دولت وسلطنتنده اولاه قومك اوزرلرینه دینلرینی
اقامت ایله دین ودنیالری واخرتلرین نظام وانتظام بولوب جمله
سی اندن راضی اولورلر اکر ایجلرینه انجمنش واریسه انکا انجمنه مویرلح
اولمادوغی ایچون راضی اولاه کبی اولوب اصلا اول پادشاه هرزیاده
توجه ایتمزدخی بو اول امور دولت وسلطنت دنیویه یی ضبط وربط
ایدیجی اولاه پادشاه قچن دائرهٔ دولت وسلطنتنده اولاه قوجی یری
برلرینک واطراف واکنافده اولاه دشمانک ضررندن حفظ ایلسه
کوجکی دینلر واخرتلرین نظام انتظام بولمازسه دنیالرین نظام
وانتظام بولور وطعن ایدیجیلر وکه طعنندن وانجمیلر وکه انجمن
سندن سالم اولماز لکن ضبط وربط وقوتی سببیله توجه ایدن انجمک
غائلهسی مندفع اولوب ضرر دیرمز ودخی بو اول هوای نفسانیه سنی
اجرا ایدیجی اولاه پادشاه قچن دائرهٔ دولت وسلطنتنده اولاه قومك
امور دینیه ودنیویه لرینی اقامت ایتمیوب لذات وشهوات و
نفسانیه سی استیفاسنه اشتغال ایله دینلرین ودنیالرین واخرتلری
نظام وانتظامده جقوب جملهسی انجمکله زمانه قلیلده اول پادشاه
هرزیاده توجه ایدوب دهرده ضایع هلاک قالور دیمکدر پس
بوندن معلوم اولدیکه پادشاهلر جملهده اولی واحری اولاه مطلق
اقامت دین اتمکه همت صرف اتمکدر ایمش باخصوص کرذمتلرینه فرض
حتی فقهای دین دیمشلر که پادشاهلر هراوچ توتق یرده عقائد
دینیهیی محکم بیلور وعقائد اهل سنت وجماعت فرق ضاله عقائدندن
حمایه وصیانته قادر اهل علم اسکان ایدوب حمایه وصیانت ایتدرمك

فرضدر و دخی هر بر توقف ایدن شرایع دینیه یی یعنی عباداتی و معاملاتی بیلوب و خلقه تعلیم ایدر اهل علملر اسکان ایدوب تعلیملری ایتدرمک فرضدر منوال مذکور اوزره اقامت دین اتمک علمای عاملین ایرشدرمکه موقوفدر و علمای عاملینی ایرشدرمکلیه جمیع زمانده پادشاهلرک نظر و التفاتلریله و استحقاقی ظاهر اولنلره زیاده اکرام اتملریله اولمشدر حتی فاتح سلطان محمد خان علیه الرحمة والغفران حضرتلری زمان شریفلرنده جامع شریفک اطرافنده سکز مدرسه و تتمات بنا ایدوب حضور عزتلرنده مباحثه علمیه ایدوب دکلن استحقاقی ظاهر اولنلره توجیه اتمکله فضلای روم و عرب و عجم دن جم غفیر و جماعت کثیره جمع اولوب دایر شوب دولت و سلطنت و علیه علماء و علما ایله مملو اولمشدر دولت و سلطنتده که همت پادشاه ایله علمک رواجی اول و علما ایرشه و دین اقامت اولنه و هر کس صلاح بالیه و دین معمور اولمق الله ایله اول دولت و سلطنت معمور اولمق مقرر در زیرا الله تعالی حضرتلری برکات انندر و ضررلرین دفع ایدر و فائده لرین جلب ایدر نتکم قرآن کریمده بیوردی ولو ان اهل القری امنوا واتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء والارض معناسی اگر هلاک ایتدوکمز قریه لرک اهلی ایمان کتوروب معاصی و سیئاتدن نفسلرینی صاقنسلر حاشا اوله ایدی هر جانبدن انلره اوزرلرینه بولتق ایله خیرلرین و فائده لرین تحصیل اتمکی احسان ایدردک دیمکدر و دخی حدیث قدسیده وارد اولمشدر قال الله تعالی لو ان عبیدی اطاعونی لاسقیتهم المطر باللیل واطلعت علیهم الشمس بالنهار ولم اسمعهم الرعد الصوت معناسی الله تعالی

حضرتلری

36

حضرتلرى بيوردى اگر بنم قوللرم بكا اطاعت ايدوب امرلرم دو تسليم

ونهيلرمدن تجنب ايدرلر ايسه كيجه ايچينده يغمور ياغدرر ايدم

وكوندزين كونشى اچر ايدم دخى رعد و برق صوتنى ايشتدرمز

ايدوم ديمكدر پس ايت كريمه ده وحديث شريفده مفهوم اولديكه

حالا بو دولت ومملكت اسلاميه قومنه اصابت ايدن رخنه واختلال

وضرر و زيان وشدت مديده شماته ظفر عليه وفتح ميسر اولمه مق

الله تعالى حضرتلرى كوندردكى دين وشرعله عمل ايتمكه اغلوب اتباع

وهوا وحب دنيا وحب جاه وشرف طول امل ونسيان اخرت

سببيله افعال رديه خصوصا كه حسابسز ظلم وجور ارتكاب ايلكدن

ناشى اولان اثار وقبيحه در نتكم الله تعالى حضرتلرى قرآن كريمده بيور[دى]

ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم معناسى تحقيق

الله تعالى حضرتلرى بر قومه ويردوكى نعمتى سلب ايليوب نعمت وبلايه

تبديل اتمدى مادام كه اول قوم كندو نفسلرندن اولان افعال جميله

يى افعال وقبيحه يه تبديل اتمدوكلريجه ديمكدر ودخى ايت كريمه ده اخرى

ده بيوردى ظهر الفساد فى البر والبحر بما كسبت ايدى الناس

معناسى ادم اوغلانلرينك كسب ايتدكلرى معاصى وشرور سببيله قره

دخى دريادن قلبيه وبدنيه ودنيايه واخرته ضرر اولان فساد ظاهر

اولدى علم نافعده وعمل صالحده ورزق حلالده وغناى قلبده

وبركت عمرده وبركت عقلده وعزت وغلبه ده واجابت

دعاده محروم اولمق كبى ودخى قحط وغلا وانسانده وحيوانلر[ده]

كثرت حريق وغرق واقع اولمق كبى وبركات كيدوب ظلم وضلال

وحزن وقلت وبركت وارض وغرض وعرض واقع اولمق كرك ديكله

ودخی پیغمبر حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردی

یوشك الامم ان تداعی علیكم كما تداعی الاكلة الی قصعتها فقال قائل

ومن قلة نحن یومئذ قال بل انتم یومئذ كثیر ولكنكم غثاء كغثاء السیل

ولینزعن الله من صدور عدوكم المهابة منكم ولیقذفن فی قلوبكم

الوهن قال قائل یا رسول الله وما الوهن قال حب الدنیا وكراهیة

الموت معناسی پیغمبر حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرتلری بیورورلر قریب اولورکه جماعت كفره سزده حذف ایدوب

برآیلق یولده هیبت اسلام قلبلرندن دشمنك ایله قورقی اودیغی

جراءت وجسارت ایدوب صوكره طعام یمك ایچون جمع اولان جماعت

طعامه صوندقلری كبی دیدی پس بر سائل سوال ایدوب اول كونده

از لغمز ایچونمی قورلا یصنوب صوكره دیدی پیغمبر صلی الله تعالی

علیه وسلم حضرتلری جواب ویروب اول كونده سز از اولمازسز بلكه

چوق اولورسز دیدی یعنی اول كونده كفره جراءت ایدوب هجوم ایتمسی

آز اولدقلری ایچون دكلدر ولكن الله تعالی حضرتلری كوندردوكی

دین وشرعله عمل ایتمیوب نفس وهوا وشیطانه اتباع ایتدكلری ایچون سزلر

سیل اقدقده اوزرینه كلن عله یاره من خار وخاشاك وچوپ چوب

وصمان قبلی كبی اولوب انسانیتده چقدقلری ایچون هجوم ایدوب

صوكره دیدی ودخی والله اول وقتده الله تعالی حضرتلری سزوك

هیبتلری كفره نك قلبلرنده البته قوپاروب چیقارور ودخی والله

سزوك قلبلریكزه وهن براغور دیدی بر سائل سوال ایدوب وهن

ندر

نه در یا رسول الله دیدکده جوابنده دنیاده سویمك و موتی کریه کورمك
دیدی دیمکدر و دخی الله تعالی حضرتلری قرآن کریمنده بیوردی یا ایها
الذین آمنوا اذا لقیتم فئة فاثبتوا واذکروا الله کثیرا لعلکم
تفلحون معناسی مؤمنلر آکاه و متنبه اولك ایچون سز اعدای
دین اولان کفره ایله ملاقات ایدوب جنك و حربه مباشرت ایتدوکلرده
ثبت ایدوب ثابت قدم اولك دخی الله تعالی حضرتلرینی چوق ذکر
ایدوب نصرت و غلبه استکدر اوله مقصودکز ظفر بولماغی رجا
ایدیجی اولدیغکز حالده دیمکدر و دخی آیت کریمهٔ آخرده بیوردی
واطیعوا الله ورسوله ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ریحکم معناسی
ای آدم اوغلانلری سز الله تعالی حضرتلرینه دخی رسولنه اطاعت
ایدوکز رأیکزده وسوزلریکزده اتفاق ایله و دخی نزاعه دوشمك
رأیکزده اختلاف ایله پس نزاع سببیله سز جبانت و ضعفه دوشرسز
و دخی دولتکز یعنی قوت و قدرت و شدتکز کیدوب اعدایه غالب
اولامزسز و کندوکزی اعدادن حمایه ایدمزسز و برن بریکزه
ضرر دفعنه دخی قادر اولامزسز دیمکدر و دخی آیت کریمهٔ آخر
ده بیوردی یا ایها الذین آمنوا ان تنصروا الله ینصرکم ویثبت
اقدامکم ای مؤمنلر آکاه و متنبه اولك اکر سز الله تعالی حضرتلرینك
کوندردوکی دین و شرعنه یاردم ایدوب احکامنی اجرا ایدرسکز
الله تعالی حضرتلری اعداکزه اوزرینه سزه یاردم ایدر دخی
اعداکز ایله جنك و حرب محلنده سزه ثبات و قدم احسان ایدر
دیمکدر و دخی آیت کریمهٔ آخرده بیوردی ولقد سبقت

كلمتنا لعبادنا المرسلين انهم لهم المنصورون وان جندنا لهم
الغالبون معناسی بالله تحقیق عباد مرسلین واتباعنه نصرت وغلبه
ایله وعد مز سبق ایلدی تحقیق منصورون اولمق انلره مخصوصدر
وتحقیق غالبون اولمق انلره مقصوردر اعدا طرفنه تجاوز ایتمز دیمکدر
ودخی ایت کریمهء اخرده بیوردی انا لننصر رسلنا والذین امنوا
فی الحیوة الدنیا معناسی تحقیق بز عظمت وکبریامز ایله حیات دنیاده
رسوللریزه ودخی مؤمنلره یاردم ایدرز دیمکدر ودخی پیغمبر
نصرت بالرعب مسیرة شهر والرعب یسعی بین یدی امتی
مسیرة شهر معناسی بن اعدای دین اوزرینه غالب قلندم برایلق
یردن اولاه اعدای دینک قلبلرینه الله تعالی حضرتلری بنم هیبتمی رعبمی
ایله ودخی خوف وهیبت بنم امتمک اوکلرنجه برایلق یردن یوریر
یعنی برایلق یردن اولاه اعدای دینک قلبلرینه هیبت دین واسلام
دوشمکله منهزم اولوب اهل اسلامه قارشو دورمغه مجاللری اولماز
دیمکدر پس الله تعالی حضرتلری نصرت وغلبهیی مسلمانلره بالذات وعد
ایتمشکن وهیبت دین اسلام برایلق یردن اولاه اعدای دینک
قلبلرینه دوشرکن بش التی ییلدنبرو فتح ونصرت میسر اولمیوب
عسکر اسلام ورعایا محنت وزحمتدن خلاص اولمادوغی یوقردن
کچن ایات کریمه واحادیث شریفه دلالتی اوزره موت خوف وجمیع
خطایانک باشی اولان حب دنیا قلبه دوشوب الله تعالی حضرتلری
کوندردوکی دین وشرعله عمل اولنمیوب اختلاف کلمه ودرلو درلو
ظلم وجور وتعدیلر ظاهر اولمغله دین وشرعه نصرت اولنماق

سببیله اولدوغی اظهر من الشمس وابین من الامس دررییا
نصرت الله تعالی حضرتلرندن در عدد عدده دکلدر نتکیم قرآن
کریمده بیوردی وما النصر الا من عند الله العزیز الحکیم
معناسی انجق نصرت وغلبه الله تعالی حضرتلرندندر ایلا الله
که جمیع احکام وتصرفاتنده ماسواسنه غالبدر مقتضای حکمت
اوزره استدوکنه یاردم ایدر واستدوکنه یاردم کسر یعنی اهل
اهل اسلامه یاردم اتمک وعدا اتمشدر لکن کوندردوکی دین وشرعله
عمل واحکامنی اجرا اتمکه تعلیق اتمشدر بس بارکه اهل اسلام
دین وشرعه نصرت اوله وعجب وغرور وطمع اولمایه البته منصور
ومظفر اولورلر اوائل اسلامده قچن بو شرطلر موجود ایکن زمانه
قلیلده دائرۂ اسلامیه بیوردی حتی عمر بن الخطاب رضی الله
تعالی عنه حضرتلرینک زمان خلافتنده اوچ یوز التمش شهر وقصبه
وقرین فتح اولنوب خطبه اوقنمق واقع اولدی دیرلر وانلرکه عادتلری
عسکر اسلام سفره کوندرلمک مراد اتدکده عمل صالح ایله وصدقه وصوم
ایله وارباب حقوقه حقلرینی ویروب حلاللشمق ایله وصلۂ رحم اتمک
ایله وصلحایه دعا اتدرمک ایله وامر بالمعروف ونهی عن المنکر اتمک ایله
امر ایدوب انما تقاتلون باعمالکم دیر ایدی معناسی اعدای
دین اوزرلرینه غالب اولمق طریقیله مقاتله ومحاربه کوز انجق موافق
ومطابق شرع دین مبین اوله اعمال حسنه کز سببیله دردیکده
روایت اولنور که برکرت عسکر اسلام سفره کوندروب حضرت [illegible]
رضی الله تعالی عنه حضرتلری خبر بشارت فتح ایله کلدکده سؤال ایلدی و

و دیدیلر نه زمان مقاتله یه مباشرت اولندی ونه زمان دشمانه فتح اولندی
حضرت بریده رضی الله تعالی عنه حضرتلری دخی جواب ویروب صباح
وقتنده مقاتله یه مباشرت اولنوب اویله وقتنده فتح اولندی دیدی
ایچنگ حضرت بریده ده بو کلامی استدوکده ایکی اللرینی دیزلرینه
اوروب انا لله وانا الیه راجعون دیدی ودخی اهل شرک اهل
اسلامه مجاهده اویله دکین مقاومت ایدوب قرشودورمق
اولماز الا ایمدی یاخود سرداد اولان آدملر مخالفت دین وشرع
اولمق ایله اولور توبه اتمک لازمدر دیدی پس معلوم اولدیکه
بو دولت وسلطنته نظام وانتظام واعدای دین اوزرلرینه نصرت
وغلبه وتمام حاصل اولمق اولماز الا جمله من افعال وقبیحه دن فراغ
ایدوب افعال حسنیه شروع اتمک ایله اولور بو معنا ایسه اولماز
الا عزتلو وسعادتلو وعظمتلو وشوکتلو ظاهرده وباطنده مطاع
اولان پادشاه من عالم پناه حضرتلرینک بو مقالیه نظر شریفلری
تعلق اتمک ایله والده بر قمیق ایله وحقیقتده بر کره بالتمام کوز
دن کچورمک ایله وتأمل وتفکر اتمک ایله وفرصت الویردکده
عمله مباشرت اتمک ایله اولور حضرت الله ذو الجلال جلت عظمته
ونفذت قدرته حضرتلرینه رجا ایدرز که کوننددوکی دینی
وشرع حرمتنه وحبیبی حرمتنه وجمیع انبیا ومرسلین وصدیقین
وشهدا وصالحین حرمتنه عبدالله معتمر ایدوب اق صقاللو بیره
ایلیه وزمان سعادتلرنده دولت علیه نظام وانتظام بولوب
عباد الله حضور واستراحت ایلیه امین یارب العالمین برحمتک وکرمک یا ارحم
الراحمین وصلی الله علی سیدنا محمد وآله
وصحبه اجمعین

سلطان ابرهیم

ولادتی ٢٤

جلو[...] ٩

مدة ملک[...] ٩

سعادتله سریر دولته اورنجه جانشین اولسه   کورنه بدر اولدی حق ایلر فلکده ماه تابانی

سوار اولسه اکر رخش همایونه صانور رهیب   اسد برجینه تحویل ایلمشدر مهر رخشانی

جلوسی اثنالرنده کوجه اولمشدی بزز فترت   تمویلی بر طرف قلدی ایدوب تدبیر اسانی

اثر دورنده هرکز قالمشدر فتنه دن حقا   مکر ارباب چشمک زلفلرنده حال فتانی

عدالتله یکر باشده جهانی ایلدی معمور   ینه بولدی نظامی دولتی عالمی فانی

بونک بز شکرنی ممکنمیدر هرکز ادا اتمک   خدا ویردی بزه بر پادشاه پاک ایزعانی

یتر ای عمدی شمدنکر و کل صدقله ال اچ

دعایه باشله کیم فهرست شاهانه بولدی پایانی

الهی عمرین ایله ارواح سلاطینی دعادم شاد

الهی سن خطالرده امین ایت شاه دورانی

الهی عمرین ازفزه ایله انلری روح یاتدقجه

الهی سن قبول ایله دعای مستمندانی